NATIONAL LIBRARY
CANADA
BIBLIOTHEQUE NATIONALE
JUN 25 1968

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe.
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere.
2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.
WEDNESDAY JUNE 19, 1968

LATVIJA
AMERIKĀ

49. N-RS TRESDIENA, 1968. GADA 19. JŪNIJS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE,
2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Rikos žurnālistu un literātu kongresu

LATVIEŠU PRESES BIEDRIBA AICINA NEATREFERĒT SARĪKOJUMUS, KUROS ŽURNĀLISTIEM NAV BRIVA IEEJA

Latviešu preses biedrības centrālā valde 12. jūnija sēdē Ņujorkā pr-ka V. Irbes vadībā pārrunāja turpmāko darbību un atzina, ka nākošajā gadā rīkojams žurnālistu un literātu kongress, pagaidām vēl neizvēloties ne vietu, ne laiku. Par piemērotāko kongresa vietu atzina Toronto, bet to varētu rīkot arī Ņujorkā vai Čikagā. Vietas un laika izvēle atkarīga no kongresa noorganizēšanas iespējām. Tas ilgtu vismaz divas dienas; pirmās dienas darba kārtā būtu žurnālistikas, bet otrā dienā literatūras jautājumi. Kongresa laikā bez referātiem un pārrunām varētu notikt arī kāds sarīkojums ar literāru programmu vai deju. Kongresā apspriestu latviešu preses un literatūras problēmas un īpatības, kas veicinātu labāku preses darba izpratni.

Jāmēģina atrast iespējas preses darbā iesaistīt jaunatni, tāpat sekmējama jaunu talantu veidošanās literatūrā. Latviešu žurnālistu darbs nav tāds, kuŗā varētu cerēt uz labiem ienākumiem, jo tas pa lielākai daļai ir ideālisma darbs no maizes darba brīvajās stundās. Laikraksti par rakstiem maksā visai mazu honorāru, kuŗus nekādā ziņā nevar salīdzināt ar stundas algu citā darbā. Valde vienojās lūgt Divreizīvi nometnes vadību izveidot arī latviešu preses puduri, tā modinot jaunatnē interesi par preses darbu.

Visās rietumvalstīs ir parasts, ka žurnālistiem ieeja sarīkojumos ir bez maksas, jo tie ierodas darbā, lai norisi atreferētu laikrakstā. Latviešiem, diemžēl, šis pats par sevi saprotamais fakts bieži nav zināms vai aizmirsies. Pat ALAs kultūras biroja sarīkojumos Ņujorkā žurnālistiem prasa ieejas maksu!... Brīvu ieeju var dabūt tikai tad, ja netrūkst nekaunības atgādināt, ka žurnālists par šo sarīkojumu rakstīs atreferējumu. Žurnālists nevar saskatīt vajadzību maksāt 3 vai 5 dol. ieejas maksu, pavadīt divas dienas, klausoties gaŗās runās, lai pēc tam nakts stundās uzrakstītu laikrakstam ziņojumu. Nevar arī prasīt, lai žurnālists maksātu 10 dol. par kādu godināšanas mielastu un tad to plaši savā laikrakstā aprakstītu. Tad jau varētu no žurnālista prasīt, lai viņš par viszēligo drīkstēšanu rakstīt piemaksātu, cildinot jubilāra veikumus aizvadītajos 50 vai vairāk gados! Ar atzinību tomēr jāatzīst, ka dažas organizācijas piesūtījušas divas brīvkartes laikrakstu pārstāvjiem. Grūtības laikrakstiem rodas ar rakstiem par mākslinieku turnejām, kad tie ceļo no vienas pilsētas uz otru, jo snieguma novērtējumu laikraksts vēlas ievietot tikai no vienas vietas, pārējiem „aprakstiem" ierādot vietu tikai chronikā.

Preses biedrības valde aicina biedrus neaprakstīt tos sarīkojumus, kuŗos viņiem nav brīva ieeja, ja vien redakcija nav prasījusi tos aprakstīt, solot personīgos izdevumus atlīdzināt.

Līdzīgs stāvoklis ir arī literātiem, kuŗiem ne vienmēr maksā honorāru par darbu lasīšanu sarīkojumos, kaut rīkotājiem ir krietns atlikums. Tādēļ LPB valde aicina biedrus nepiedalīties sarīkojumos, kuŗos viņiem nav piedāvāts honorārs.

Lai varētu sekmīgāk darboties, Preses biedrībai nepieciešami līdzekļi. Biedru naudas maksā tikai ASV dzīvojošie biedri, pie tam tikai 2 dol. gadā. Līdzekļu iegūšanai valde nolēma rudenī rīkot jaunu mārku akciju, izvēloties tās zīmējumam kādu preses simbolu.

Ņujorkā dažādos krodziņos notikušas preses „pelikānu" sanāksmes ar mainīgām sekmēm. Dažreiz apmeklētāju skaits bijis ap 30, citā reizē tikai ducis, bet gandrīz vienmēr pulcēšanās notikusi citā vietā. Valde nolēma meklēt šīm sanāksmēm kādu pastāvīgu vietu, kur noklausīties referātus, pārrunāt aktuālitātes vai lasīt literārus darbus. Piedalīties varētu ikviens, kas vēlētos programmu noklausīties.

Rudenī Preses biedrība paredzējusi rīkot literāru pēcpusdienu Ņujorkā. Nākošā gada februāŗa beigās vai marta sākumā paredzēts t.s. Preses koktellis ar literāriem priekšnesumiem un deju. Nebūs vairs Preses balles, jo, par spīti labajām pēdējās balles atsauksmēm, tā nedod cerēto atlikumu.

— be —

IGAUŅU KALEVA JAUNĀS VINGROTĀJAS BALTIEŠU NEDĒĻAS IETVAROS NOTIKUŠAJOS PRIEKŠNESUMOS PILSĒTAS VALDES NAMA LAUKUMĀ TORONTO
Foto: JAK

Uz ciešākas sadarbibas ceļa

BEIGUSIES BALTIEŠU NEDĒĻA TORONTO NO 8. — 15. JŪNIJAM

Baltijas tautu federācijas Kanadā un Baltijas sieviešu padomes Kanadā kopīgi organizētā Baltiešu nedēļa aizvadīta. Pie Toronto pilsētas valdes nama karogmastos Baltijas valstu nacionālo krāsu vietā atkal plīvo vietējie karogi, pilsētas galvas V. Denisona deklarācija pievienota archīva materiāliem, bet paši baltieši, kavējoties atmiņās, izvērtē ieguldīto darbu, gūtos panākumus un nākotnes uzdevumus. Kādreizējais Lietuvas ārlietu ministrijas darbinieks un sūtnis Londonā, tagad Komitejas Lietuvas brīvībai pr-dis V. Sidzikauskas, kas politiskajā simpozijā referēja par sakariem ar tautu okupētajās dzimtenēs, izteicās, ka šāds sarīkojums ir ievērojams panākums ciešākas un saskaņotākas politiskās kopdarbības veidošanai un uzturēšanai. Ļoti ierobežotā laika dēļ visi svarīgākie jautājumi nav varēti iztirzāt detaļās, bet nule aizvadītā Baltiešu nedēļa ir teicams ievadījums, tādēļ atbildīgajiem baltiešu vadītājiem līdzīgās sanāksmēs būtu jātiekas biežāk, vismaz reizi gadā.

Līdzīgi izteicās arī ASV Igauņu nacionālās padomes pr-dis H. Lēsmets un vairāki citi igauņu sabiedriskie darbinieki, ar kuŗiem bija izdevība runāt. Vairāki gan arī izteicās kritiski par savu tautiešu pasīvitāti, jo, arī pēc viņu domām, apmeklētāju skaits visos sarīkojumos varēja būt daudz lielāks.

Piedalīties Baltiešu nedēļas sarīkojumos Toronto bija ieradies arī Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons. Pēc viņa domām, visi sarīkojumi bijuši labi organizēti un gūtie panākumi apmierinoši. Ar sevišķu interesi konsuls sekojis visiem uzvedumiem, jo, kā jau ziņots, 7. septembrī Montrealas izstādē „Cilvēks un viņa pasaule" paredzēta arī Baltiešu diena ar līdzīgiem etnografiskiem un kultūrāliem uzvedumiem. Izstādē šogad paveŗas plašākas iespējas Baltijas valstu popularizēšanai arī atsevišķām organizācijām, un tā jau jūnijā tur uzstāsies Montrealas igauņu sporta klubs. Atsevišķus etniskos grupu uzvedumus organizē arī Canadian Folks Art Council of Quebec, kuŗā piedalās vietējā latviešu tautas deju kopa Ačkups un DV Montrealas nodaļas vanadžu kopa. Tomēr baltiešu kopīgi rīko tie priekšnesumi 7. sept. būs ar plašāku nozīmi, un to kārtošanai izraudzīts īpašu baltiešu rīcības komiteju.

Vistālāko ceļu uz Baltiešu dienām Toronto bija mērojis BT FK Vinipegas nod. pr-dis M. Štauvers, kas pērnajā gadā bija arī viens no Baltiešu festivāla organizētājiem Vinipegā. M. Štauvers dedzīgi aizstāv domu, ka baltiešiem aktīvi jāsadarbojas federācijas ietvaros ne tikai Toronto, bet arī visos pārējos centros jāizveido nodaļas, kā tas jau ir Vinipegā. Tāpat, lai gūtu visplašāko politisko aizmuguri, sadarbība jāpanāk arī ar citām etniskajām grupām, galvenokārt ar ukraiņiem. Manitobas provincē katrs desmitais iedzīvotājs ir ukrainis, tādēļ sadarbība ar viņu organizācijām baltiešiem līdz šim devusi vislabākos panākumus. Baltiešu nedēļas sarīkojumus Toronto M. Štauvers vērtēja atzinīgi un arī ieteica kopīgas sanāksmes it sevišķi politisko jautājumu iztirzāšanai, rīkot biežāk.

Dažāda rakstura kopīgi rīkoti sarīkojumi baltiešiem Toronto notikuši jau arī agrāk, bet tikko aizvadītā Baltiešu nedēļa bija nozīmīgākais saskaņotais kopdarbības panākums. Sarīkojumu virknē šoreiz ietilpa kopīgas tēlotājmākslas un dailamatniecības izstādes, etnografiskie uzvedumi pilsētas valdes nama laukumā, gadskārtējais 14. jūnijā aizvesto piemiņas akts, politiskais simpozijs, BTFK konference un nobeigumā pieņemšana Igauņu namā. Par spīti visiem atzinīgajiem, jau iepriekš minētajiem vērtējumiem, tomēr jāatzīst, ka visos sarīkojumos varēja vēlēties kuplāku apmeklētāju skaitu, arī lielāku atsaucību no daudzajām baltiešu organizācijām. Ja vietējo kanadiešu iestāžu un sabiedriski-politisko darbinieku iztrūkumu varētu kaut kā aizbildināt ar pašreiz notiekošo Kanadas federālā parlamenta vēlēšanu kampaņu, tad grūti attaisnojumu atrast pašu baltiešu izpalikšanai. Daži darbinieki izteica domu, ka tas izskaidrojams ar ziemas un sarīkojumu sezonas nobeigumu, kādēļ nākotnē būtu apsveŗama iespēja 14. jūnija sarīkojumu pārcelt uz izdevīgāku laiku. Nepakavējoties tuvāk pie novēršanas iemesliem un to novēršanas iespējām, aktīvo baltiešu sadarbība visos sarīkojumos bija vērojama lietderīgāka un mērķtiecīgāka nekā jebkad agrāk. It sevišķi tas sakāms par politisko simpoziju un BTFK konferenci, par kuŗu mūsu laikraksta lasītājus informēsim atsevišķā atreferējumā.

Baltiešu nedēļas ietvaros ietilpa arī gadskārtēji rīkotais 14. jūnijā aizvesto piemiņas akts, kas šogad notika modernajā Raiersona institūta teātŗa zālē. Tās ērtajos 1500 sēdekļos bija vērojami ap 800 baltiešu ar nedaudzajiem viesiem. To vidū bija baltiešu labvēlis senātors E. Tomsons, Kanadas federālās valdības imigrācijas un pavalstniecības ministrijas pārstāvis G. P. Allens ar dzīvesbiedri, bet progresīvi konservātīvo partijas vadītāju R. Stenfildu pārstāvēja Dž. Makkeijs (Mac Key). Goda viesu vidū bija arī Lietuvas ģenerālkonsuls Toronto J. Šmuidzinas ar dzīvesbiedri, Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons, Brīvās pasaules latviešu apvienības un ALAs valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, Komitejas Lietuvas brīvībai priekšsēdis V. Sidzikauskas,

(Nobeigums 4. lpp.)

No amatieŗiem par ekspertiem

BATUN GADA SAPULCE ŅUJORKA

Baltiešu organizācijas BATUN gada sapulce notika 8. jūnijā Ņujorkā un bija iedalītā divās sesijās: rīta cēlienā apsprieda organizācijas iekšējās lietas, kamēr pēcpusdiena bija atklāta publikai, un tā sākās ar Marlo Agvilera, kubiešu atbrīvošanas kustības vadoša darbinieka un Apspiesto tautu komitejas vicepriekšsēža uzrunu. Ar statistikas un citu faktu palīdzību viņš izgaismoja Kubas pašreizējo stāvokli, uzrunu pabeigdams ar vārdiem: „Esmu šeit, lai nodotu jums sveicienus no kubiešiem. Tā kā ticam, ka mūsu zeme tiks atbrīvota ļoti tuvā nākotnē, esmu šeit, lai apliecinātu jums, baltiešiem, ka, tiklīdz Kuba būs atbrīvota, mēs nekavējoties atzīsim trīs Baltijas valstu valdības trimdā un ielūgsim uz Kubu, lai tās tur varētu strādāt savu dzimteņu labā līdz to atbrīvošanai."

Sapulci uzsāka ar prelāta J. Balkūna, BATUN priekšsēža vadītu lūgšanu. Ievadvārdos viņš pakavējās pie jautājuma, vai Baltijas valstis vairs var saukt par apspiestām, uz to atbildēdams ar pārliecinošu jā. Nobeigumā viņš teica: „Mums jāatrod jauni ceļi un veidi, kā šos faktorus izvirzīt Apvienoto nāciju uzmanības centrā. Mums jāizstrādā plāns, kā uzņemt sakarus ar katru Apvienoto nāciju sūtniecību un to valdību."

Valdes pr-dis N. Trepša ziņoja par aizvadītā gada darbību. Organizācija inkorporēta Ņujorkas pavalstī ar nosaukumu United Baltic Appeal, Inc. (vēlāk arī sapulce pieņēma rezolūciju, ka Baltic Appeal to the United Nations, saīsinājumā BATUN, darbosies kā United Baltic Appeal, Inc. nodaļa). BATUN birojs aizvadītajā gadā izlietojis 37.000 aplokšņu, pastmarkas 3300 dol. vērtībā un pašreiz atrodas sava otra pasaules apjoma baltiešu koordinācijas projekta — vēstuļu rakstīšanas ārzemju valstu galvām — vidū. (Pirmais pasaules apjoma baltiešu koordinācijas projekts bijā protests pret Anglijas bankā noguldītā Baltijas valstu zelta konfiskāciju). Notikušas līdzekļu vākšanas akcijas, izgatavoti 10.000 lipekļu. Piemērotos gadījumos Apvienoto nāciju misijām nosūtītas vēstules. Baltiešu sabiedrība informēta par Apvienoto nāciju darbu ar ziņu biļetenu un atsevišķu rakstu palīdzību. Inta Paegle ieguvusi baltiešu preses korespondentes statusu Apvienotajās nācijās. Pasūtināti 120 eks. grāmatas „Res. Baltica" (ar rūpnieka R. Rirša īpašu $1000 ziedojuma palīdzību), kuŗu baltiešu delegācijas pasniegs Apvienoto nāciju sūtņiem rudenī, kad plānota visu Apvienoto nāciju misiju apmeklēšana. Projekts par baltiešu delegāciju sūtīšanu uz ārzemēm pagaidām atlikts sabiedrības atsaucības trūkuma dēļ. Ievadīti priekšdarbi visu ticību baltiešu sadarbības grupas radīšanai ar algotu darba vadītāju, kuŗa uzdevums būs savākt ziņas par baznīcas stāvokli okupētajās Baltijas valstīs, lai tās izdevīgā laikā un vietā izmantotu Apvienotajās nācijās. Ieņācis priekšlikums izsludināt 1969. gadu par Molotova - Ribentropa pakta 30. gadskārtu, lai atgādinātu pasaulei, ka šis neģēlīgais līgums vēl ir spēkā attiecīgi uz Baltijas valstīm.

A. Keire, BATUN centrālās valdes kasieris, ziņoja par finanču stāvokli. Aizvadītā gada apgrozījums bijis vairāk nekā 25.000 dol. Pārrunājot, kā dzēst centrālajā kasē radušos 5000 dol. deficītu, kuŗu līdz šim segusi latviešu sekcija, vienojās, ka to atmaksās igauņi 20% apmērā, lietuvieši — 20% bet latvieši — 60%. Jaunajai valdei uzdeva izveidot īpašu finanču komiteju, kuŗa izstrādās darbības gada budžetu. Revīzijas komisija J. Gaigula vadībā izteica pateicību Intai Paeglei par lietpratīgu grāmatu iekārtošanu un rūpīgu vešanu. Sapulces pateicību saņēma arī BATUN darbvede D. Vallena, bet jo

(Nobeigums 5. lpp.)

Lietuvietes tautas deja Baltiešu nedēļas ietvaros Toronto notikušajos etnografiskajos priekšnesumos pilsētas valdes nama priekšā.
Foto: JAK

Prof. Aleksis Rubulis

Dzejnieki, grāmatas un pieminekļi

Man ir iespaids, ka cienījamais profesors Kārlis Dzelzītis ir tā aizrāvies ar Raiņa-Aspazijas pieminekļa ideju, ka novirzījies no reālitātes. Lai nu kādu pieminekli komiteja ceļ, tam nekad nebūs prof. K. Dzelzīša salīdzināto ēģiptiešu piramidu nozīmes un popularitātes. Raiņa pieminekļim nebija un nav tādas slavas pat Mežaparkā Rīgā, kādu godājamais Izollēga cer sagaidīt no visas pasaules.

Šis pieminekļis ir vairāk vai mazāk vajadzīgs komitejai, lai varētu ieprotokolēt kādu darbības panākumu. Latvijai no tā kādā provinces pilsētiņā nebūs nekāda labuma. Neviens sveštautietis arī nebrauks uz Kastaņolu skatīt Raiņa pieminekli. Ir absolūti vienalga, vai nu kāds vienaldzīgais tūrists paskatīsies tajā nejauši, vai ne. Arī Rainim pieminekļis nevar palīdzēt. Lielajam dzejniekam būtu labāk, ja noturētu aizlūgumu par viņa neticīgo vai mazticīgo dvēseli, kā arī izdotu kādu viņa dzejoļu un aforismu izlasi angļu valodā. Ir traģiski, ka mēs atbalstām pieminekļa celšanu mirušajiem literātiem, kamēr dzīvie bieži iet bojā trūkuma dēļ.

Reizēm rodas iespaids, ka mūsu organizāciju vadītāji un daži atsevišķi tautieši sirgst ar lieluma maniju. Visām trim Baltijas tautām ir grūti panākt kādas nieka pastmarkas izdošanu, bet mēs plānojam glābt visu Afrikas kontinentu no komūnisma, sacelt pieminekļus pasaulē un apdāvināt redzamus valstsvīrus ar medaļām. Ir naivi domāt, ka kāds no viņiem nēsātu pie krūtīm vai kārtu pie sienas imigrantu dotu pārveidotu naudas gabalu. Medaļām nebūs lielāka nozīme, kāda bija tautiskajiem šķīvjiem, kuŗus Vācijā nometņu laikā dāvinājām UNRRAs un IRO ierēdņiem. Vienkārša pateicības raksta piesūtīšana būtu daudz diplomātiskāka, nopietnāka un iespaidīgāka, jo tajā nebūtu iedomu.

Pasniedzot latviešu literātūru Notre Dame universitātē Indianā, esmu licis vismaz 120 studentiem (no kuŗiem lielākā daļa ir maģistra un doktora grada kandidāti) izlasīt, tad lekcijā vai speciālā seminārā pārrunāt Raiņa „Jāzeps un viņa brāļi", kā arī vairākus viņa dzejoļus. Isi sakot, Raini pasaules literātūrā neiedabūsim. Turpretim Kārlim Skalbem ir liela piekrišana. Manuprāt, ja mēs izdotu trīs nelielus Skalbes pasaku krājumus dažādos apgādos angļu valodā, katru no tiem ar cita autora rakstītu ievadu, tad mūsu pasaku meistaram vieta pasaules literātūrā būtu nodrošināta. Un tas būtu skaistākais piemineklis. Protams, amerikāņu vai angļu apgādi gribētu financiālu atbalstu 8000 līdz 12.000 dol. apmērā, ko mūsu sabiedrība ar labu gribu spēj atļauties. Bet granīta vai marmora kalumi, — man jāpievienojas filmu režisoram Vilim Lapeniekam, — ir izšķiesta nauda.

Man jāiebilst arī pret tiem, kuŗi atrodas mazvērtības kompleksa iespaidā, t.i. pastāv, ka visam tam, kas ir latviskš, jābūt perfektam, citādi nerādīt pasaulei. Mums nebija, nav un nekad nebūs perfektu tulkotāju, rakstnieku, gleznotāju un politiķu. Tas nav iemesls slēpties. Pirmie indiešu vedu tulkojumi bija neiedomājami vāji. Tie tomēr izraisīja interesi uz jauniem, labākiem tulkojumiem. Ne jau visas vācu, krievu un spāņu grāmatas pārtulkotas labi. Semināros esam izlasījuši un pārrunājuši simtiem Austrumeiropas dzejnieku un rakstnieku darbu, daudzus pavisam vājā tulkojumā. Katrs inteliģents cilvēks saprot tulkošanas problēmas, lai nevainotu autoru vai tautu. Nav šaubu, ka kvalitātei ir galvenā nozīme. Diemžēl, arī kvantitāte ir svariga ne tikai armijā un politikā, bet arī literātūrā. Lai Dievs mums dotu vairāk: gribīgu un puslīdz spējīgu tulkotāju, bet mazāk ģeniālu sminētāju un kritizētāju!

REDAKCIJAS PIEZIME: Ar šī prof. Alekša Rubuļa raksta ievietošanu beidzam tālāku domu izmaiņu Rainim un Aspazijai ceļamā pieminekļa lietā kā ievadrakstos, tā arī lasītāju vēstulēs, jo esam jāuzskata, ka esam jāuzskata, ka esam jāuzskata, ka

Biruta Senkēviča

Atkal jauna Jāņa diena

Nāc, Laimiņa, Jāņu nakti,
Jāņainu jaukā pulkiņā!
Šiem sīrupiņu pie sirdspēdas,
Ar sarkanu dzīparu.

Pie visām indoeiropiešu tautām zemkopju dzīvē saules griežiem bija svarīgs notikums, senīkši vasaras vidū, kad zeldi beidza nogatavoties un sāka vērsties gan graudos, gan augļos. Tēds bridis arī radīja pamatotās rūpes. Zemkopja vēlēšanās bija, lai rudens briedums būtu bagātāks, lai visam gadam pietiktu pārtikas un nebūtu jāpiredz trūkums, ne bada.

Uzvārošo laimuzmu — krusu, rūsu, nezāles pārvarēt un sējumā ražas briedumu, gan vispāraugļiski paļāvīgi celu, latviešu tauta iz gadu gaidīja ierodamies saulgriežu jāmiekšu, Dieva dēlu — Jāni. Arī zemkopja darba gaitas, kā Jānim, izpaužas gan ar darbu, brauktšanu un iešanu, gan saistīta ar sauli visapkārt gadam.

Tāpēc arī Jāņa dziesmas pat norāda uz šķietamām cela grūtībām.

Jāņus jāja gadi apkārti,
Nu atējāja šovakar.

Jāņus nemēr uz vietas ne brīdi. Viņš ierodas Jāņa vakarā ar saules rietu un no rīta saulei lecot, dodas prom. Jāņa sagaidīšana ir reizē arī viņa pavadīšana.

Visu gadu Jāni gaidu,
Nevarēju sagaidīt;
Nu es viņu sagaidīju
Pašā Jāņa vakarā.
Ar Dieviņu, ru, Jāniņi!
Šovakar pavadam;
Citu gadu tu atjāsi
Ar deviņi kumeliņi.

Nemanot darba gaitās aizai aizgājusi gadskārta, piedzīvoti mūsu tautas ieceltnīte un skaistākie saulgriežu svētki — Jāņi. Diena stiepusies garumā un nakts rāvusies īsumā. Pašslēpā nav vairs īstas nakts. Ir tikai kāds īss zilgans tumšums. Ligojas viļņojoša rudzu druva un krāšņiem ziediem rotāti dārzi un pļavas. Viss tiecas preti augļu briedībai. Šai skaistajā laikā tautas dziesma vēstī: Visi gaida Jāņu dienu.

Pašī pirmie, kas skandināja pa Jāņu dziesmai, bija gani, kas ilgojot reizēm aizmirsa savu gaumpulku, kurš pa to laiku sagāja labībā. Viņi klusām paligoja, lai drīzrītu Jāņa amāksaru. Seviški jaunās ganu meitas pārskaitīja savu dziesmu krājumu un sakārtoja, lai Jāņos to nebūtu trūkums. Ja šis krājums izrādījās niecīgs, meklēja kādu vecāku māmuliņu, lielu dziesmu zinātāju, un no tās izmācījās nepieciešamās Jāņu dziesmas.

Vasariņu gamos gāju,
Dziesmas tīnu kamolā,
Jāņa nakti rīnināju,
Pa vienai paņemot.

Dienas pirms Jāņiem, šķiet, vilkās bezgala ilgi, jo gani, puiši un meitas tos pārāk agri sāka gaidīt. Pašslēpā pats pirmais par Jāņiem sāka domāt arājs, kad dzina pirmo vagu pavasarī. Ezas malā viņš iedūra Jāņu sērmūkšla meiju. Tai bija jāaug pumi no sēklas izlasīšanas, jābūt labībai par vadītāju, cik lielai tai jāizaug, un sargātājai no negaisa.

Arī puiši savos dienas darbos iemīļējās vienu otru reizi par prieka un nebēdības pilnajiem Jāņiem; viņi pārdomāja meitu apdziedāšanas dziesmas, jo pagrasti pie jāņuguns un sētā notika meitu un puišu savstarpēja apdziedāšanās. Tāpat klusi domas vīra pie ieceretās zeltenes, kas Jāņu naktī būtu bildināma.

Ne mazāk Jāņu rurošanās nodarbināja meitu prātus un jūtas, kad ar pavasara zaļu vītumu gaidāms ieceretais, kas aicinās meklēt brīnišķo papardes ziedu.

Jāņiem rurojoties, saimniekā un saimniecēs sejas bija rūpju pilnas, jo viņi bija atbildīgi, lai viss godam izdotos; alus būtu garšīgs un stiprs, nepietrūktu pīrāgu, Jāņu siera un visa cita šo svinību cienastam.

Sētā, kur jaudis galavojās Jāņu svinībām, varēja vērot priecīgas sejas, jaunas valodas un just tīkamas smaržas, kas nāca no virtuves.

Līdz Jāņiem izviemi sētai jābūt uzpostai un lauku darbiem padarītiem, jo citādi Jāņa bērni pēc slinkus ar vārdu nāmēm; sevišķi čaklām jābūt jaunām meitām un puišiem, kuŗu uzdevums izdailot apkārtni un iekurt gaišās jāņugunis. Meitas bez parastajiem mājas darbiem jau laikus pārcilāja pūru, sakārtoja svētku tērpu un rotas, lai Jāņu vakarā viss, kā nākas, būtu pie rokas.

Kādas pāris nedēļas pirms Jāņiem meitas, nokopušas vakara soli, izgāja laukā sētas priekšā padziedāt. Tika dziedātas dažādas dziesmas, bet pa starpām kā gaidās dziedāja arī žādu Jāņa dziesmu.

Rotājies tu, saulīte,
Tu rotāji, es rotāju:
Tu rotāji zelta rotas,
Es jauno arājiņu.

Ik sēta posās uz šiem teiksmainajiem latviešu svētkiem. Ja kāds to nedarīja, tas sapēma pārmetumus par Jāņu pienācīgu negaidīšanu.

Kur bij čaklas mātes meitas,
Tur dārziņi noravēti;
Kur bij laiski tēvu dēli,
Papuvītes neapartas

(Turpinājums nāk. numurā)

Sidrabenes pārvaldes rīkotajos Līgosvētkos 22. jūnijā Sidrabenē pie Toronto uzvedīs etnografes Birutas Senkēviča īpaši šim gadījumam uzrakstīto uzvedumu „Jānis nāca sētiņā", kuŗu iestudē režisors Hugo Mikelsons, bet dziesmas sagatavo O. Upeniece. Uzvedumā piedalīsies dziedātāji-solisti M. Bērziņa, A. Cers, A. Vītols un K. Pavasars, aktrises A. Bencone, M. Kuze, A. Briede u. c., daudzi koristi un tautas deju kopa. Diždancis Z. Miezīša vabīdā, kā arī akordeonists A. Semenovs. Pēc uzveduma paredzēta deja un krāšņa V. Palmas sarūpēta uguņošana. Svētku sākums plkst. 4 pēcpusdienā ar Jāņa Zuntaka gleznu izstādes atklāšanu. — Uzņēmumā nobeiguma aina kādā no iepriekšējo gadu uzvedumiem: līgotāju vidū skatuves ietērpa izgatavotājs mākslinieks O. Grebže un šāgada uzveduma autore B. Senkēviča. Piezīmējams, ka svētkos līgotāju rīcībā pirmoreiz nodos piepirkto Sidrabenes pārupes daļu, ar kuŗu tagad izbūvēts ērts savienojums.

Foto: J. Ligers

LASĪTĀJU VĒSTULES

PAINFORMĒSIMIES. RŪPĪGĀK, TAD BALSOSIM!

Izlasot J. Airiekstes rakstu „Parlamenta vēlēšanu priekšvakarā" šī laikraksta 15. jūnija numurā, vispirms rodas iespaids, ka autors nesekoja televīzijas sniegtajām kandidātu runām un diskusijām, sevišķi „Viewpoint" raidījumiem.

Liekas, ka lielākie nopelni Trudo izraudzīšanā par jauno liberāļu partijas līderi (tomēr pieķrīt pašam „kreisajam" Pirsonam. Kad lielākā daļa no bijušajiem valdības ministriem bija iesākrējusies partijas līdera amatam, Trudo nebija kandidātu sarakstā, bet pirms tam gan viņu redzējām visās nozīmīgākajās konferencēs sēžam kā Persona labo roku". Te tik viegli iespiesties nevar. Ir taisnība, ka Trudo pārnācis liberāļu partijā no jaundemokratu aprindām. Kad liberāļi, vēlēdamies nostiprināt savu stāvokli Krebekas strāmniekos, aicināja savā partijā iestāties bijušo ministru Marišāru, kas tolaik bija arodbiedrību vadītājs, viņš piekrita vienīgi ar noteikumu: ka partijā jāuzņem arī viņa draugs Trudo. Še jāpiezīmē, ka arī Dž. Difenbēkers savā laikā bija liberālis, tāpat kā viņa tēvs, bet bijušo sociālkreditistu līderis Tomsons nule izteicis vēlēšanos pāriet konservatīvo partijā.

Ka Trudo galva ir īstajā vietā, liecina tieši jauno parlamenta vēlēšanu izsludināšana, jo mulkis līdzšinējā mazākuma valdībā būtu „izčūkstējis kā uz pannas", iekām spētu pierādīt savas spējas, kā vēlējās pārējās partijas. Pēc jauno vēlēšanu izsludināšanas, kaut „piedzīvojušie politiķi" ar tām rēķinājās, sacēlās liela brēka, ka Kanada nevar jaunas vēlēšanas atļauties u. t. t., bet pavisam turpā pagātnē piedzīvojām pārsteiguma momentu: Pirsonam gozējoties Floridas saulē, parlamentā sakarā ar ierosināto nodokļu likumu pieprasīja ministru prezidenta atzāpšanos un jaunas vēlēšanas. Vai tai brīdī Kanāda jaunas vēlēšanas varēja atļauties?

J. Airiekste raksta, ka nav īsti skaidrs, kādi nodomi ir jaunajam ministru prezidentam Trudo. Man tikpat neskaidri ir arī Stenfilda nodomi: tiem, kas sēžo viņa runām, liekas, arī. Tā sauktajās abu partiju platformās lielas starpības nav, arī sarunās Kinas jautājumā ne. Mēs no senčiem esam mantojuši labu pamācību: „Nespļauj akā, no kuŗas pašam vēlāk būs jādzer!" Vietā arī kāds kādreiz dzirdēts tautieša izteiciens: „Nebāz savu liko degunu cita taisnajā lietā!" To varētu attiecināt uz J. Airiekstes rakstā citēto „Pravdas" gudrinieku, kas pieradīs gaisu jaukt pēc plāna un grafika. Bet loti zīmīgus vārdus rakstījis kāds tautietis no Montrealas: „Ja gribat pie mums uz Montrealu braukt bez vīzas, tad balsojiet par Trudo." Tā vien liekas: vai nu Trudo nomierinās Krebeku, vai arī piedzīvosim Degolla pareģojumu „La Quebec libre".

Mēs nedrīkstam būt tik egoistiski un vaimanāt, ka ar tādiem mums nav pa ceļam, kas mums neiečukst ausī kādu solījumu, kuŗu vēlāk tāpat nepildīs. Ja gribam būt atklāti, tad mums nav pa ceļam ar visu pašreizējo pasauli. To vēl skaidrāk saskatīsim, kad mūsu delegācijas sāks runāt ar tiem „Bimbambuļļām" un citiem Apvienotajās nācijās. Un NATO jautājums jārevidē tiks un tā: Ar Vāciju miera līgums nav parakstīts vēl 22 gadus pēc kara, bet Francija sāk plaut to, ko pati sējusi. Praktiski iegurēja ir tikai Anglija ar visu mūsu zelta un dažādās sīkās valstiņas, kuŗas par mūsu līkteni pat asaru nav nobirdinājušas. Bet mēs, lūk, iestājamies par NATO, gaidīsim vēl 20 gadu un centīsimies „sajēgabāties". Vai arī mums nav piemetusies tā pati kaite, kas visiem labi paēdušajiem augstāko laicīgo un garīgo iestāžu vadībā, kuri domā: slikti jau ir ar tiem nabadziņiem vīnpuus dzelzs aizkara, bet, līdzšinējam stāvoklim turpinoties, vismaz mums labklājība nodrošināta. Paēdušais jau izsalkušo nesaprot, un — arī mēs esam paēduši. Mēs faktiski nemaz negribam nekādas maiņas.

Sava raksta beigās J. Airiekste izteicis labsirdīgo norādījumu pabalsot arī par tiem liberāļiem, kuŗi būtu tā kā mūsi draugi. Tas ir aplami. Katram Kanadas pilsonim būtu jāiestājas par stipru un stabilu valdību. Tādēļ jāizšķiras par vienu no ministru prezidenta amata kandidātiem un par viņa partijas biedriem jābalso. Še jau nav runa par mūsu pašu organizāciju vadības vēlēšanām!

Gribētu ieteikt tautiešiem neklausīties gudrinieku spriedumos, bet visu šo nedēļu paklausīties televīzijas s. raidītājā plkst. 11.15 vakarā „Viewpoint": šai raidījumā katru vakaru dažas minūtes runā lietpratēji ar dažādiem ieskatiem no visām lielākajām Kanadas pilsētām, pat ASV. Var arī pasekot atsevišķo partiju līderu runām. Tad katrs zinās, par ko balsot.

No mūsu laikrakstos lasītā par telecamāko uzskatu LNAK valdes pr-ža J. Niedras ieteikumu, ka katram pašam jāizšķiras, par ko balsot, un ka viņš noraidījis kādas partijas piedāvājumu darboties tās etniskajā vēlēšanu komitejā. Tas ir labs piemērs mūsu trimdas politikā.

E. T., Toronto

CITS PIEMĒRS

J. Airiekste LA 15. jūnija numura rakstā „Parlamenta vēlēšanu priekšvakarā" aicina balsot par Kanadas koservātīvo partiju, bet norāda arī uz iznēmumiem resp. ieteic nebalsot par tādiem konservatīvo partijas kandidātiem, kuŗi aizstāv sociālistiskus ieskatus un sludina draudzību ar komūnismu. Vai nebūtu še derējis kāds konkrēts piemērs, kādus J. Airiekste *nēņjis attieksmē uz liberāļu kandidātiem, kuŗus vēlēšanās būtu* ieteicams atbalstīt?

Runājot par dažu konservatīvo marksistiskajām tendencēm, manuprāt, kā piemēru varētu minēt Daltonu Kampu (Don Valley, Toronto), kas Kanadas ārpolitikas un aizsardzības lietu „revidēšanā" cenšas pārspēt pat sociālistus un ir noraidīgs pret visiem etnisko grupu ierosinājumiem, tikpat nelabvēlīgs arī attieksmē uz Baltijas valstu jautājumu, un šai ziņā, cik noprotams, izmanto savu stāvokli partijā un iespaido arī R. Stenfildu.

A. K., Toronto

LATVIJA

49. N-R5 SESTDIENA, 1968. GADA 19. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vindels, 506 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 921—4553;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough Ont.; tālr. 759—5176;

REDAKCIJA EIROPĀ

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19

Redakcijai tiešas manuskriptus par vajadzības īsinās. Nelietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota vajadzīga (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciālēm parakstītajos rakstos izteiktās domas ir raksītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $ 4.30; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(26. turpinājums)

Alūksnietes Katrīnas atvases Elizabetes gluži „versaljiskā" valdīšanas laikā Krievijā nodibināja ir pirmo universitāti, ir pirmo mākslas akadēmiju. Pirmo 1755. gadā Maskavā, otru 1757. gadā Pēterpilī.

Atzīmēsim vienu savdabību: krievu literāti nāca no labiešu aprindām, mākslinieki — no raupjās vidusšķiras un pat dzimtcilvēkiem. Rezultātā ciešā satiksmē ar rietumiem, īpaši Franciju, Krievijā attīstījās spoža literatūra kā dzejā, tā prozā, kas kulminējās divi vārdos: Puškins un Tolstojs, kamēr no stindzīgās, vulgārās tirgoņu un apspiestās nebrīvās dzimtļaužu vides velti bija gaidīt līdzīgus vārdus krāsu mākslā.

Gadu pēc Krievijas ķeizariskās akadēmijas dibināšanas kāds senās klasiskās literatūras un kultūras pazinējs, Johans Joachims Vinkelmans (1717—1768) ieradās Herkulanuma pilsētas atrakumu vietā*), kas bija Vezuva lāvas aprakta. 1762. un 1764. gadā viņš laidā klajā šo atrakumu apcerējumus, kas modināja milzu interesi. 1764. gadā Vinkelmans publicēja arī savu meistardarbu — Senatnes mākslas vēsture (Geschichte der Kunst des Altertums). Divi gadus vēlāk viņu Triestā nogalināja.

Kāds franču gleznotājs — Žozefs Vjens (Vien), kuŗš pats bija klāt Herkulanuma atrakšanas darbos un par atradumiem sajūsmināts, veltīja vienu no savām gleznām Vinkelmana nāvei, kas saucās Vinkelmana apoteoze, kur grieķu dievekļi nes nogalinātā Vinkelmana ķiķi uz Olimpu...

*) Herkulanumu un Pompeju atrakšanas darbus sāka jau 1738. gadā.

Vjens kļuva par Francijas ķēniškās mākslas akadēmijas profesoru un Francijas Romas skolas direktoru. Viņš bija viens no vispirmajiem klasicisma celmlaužiem.

Klasicisms — Dāvids un Engrs

Das Klassische nenne ich das Gesunde, und das Romantische das Kranke.
(Veselo es dēvēju par klasisku, un slimo par romantisku. Goete.)

Šeit mūs īpaši interesē divi Vjena skolnieki Losenko un Davids.

Abi bija bijuši Italijā, abi pievērsušies klasicismam, bet cik dažāda bija viņu uztvere! Losenko (1737—1773), kuŗš kļuva par Krievijas mākslas akadēmijas rektoru un sacerēja pat īpašu mācības grāmatu par ķermeņa samēriem, pieņēma klasicismu tikai kā ārēju veidolu, ieviešot to arī krievu akadēmijā, kamēr Davidam tas nozīmēja romisko formu un romisko garu.

Grieķu glezniecība bija gājusi bojā, tēlniecība daļēji saglābta. Rezultātā gleznicības klasicismā pievērsās vispirms kontūrām, ne krāsām. Zīmējumam, asam un precīzam kā grieķu architektūras un tēlniecības veidolu apmalām, bija dominēt. Bet jaunais klasicisms pievērsās senatnei ne tikai gleznošanas apdarē, bet arī sižetam un saturam. Jaunie mākslinieki aizvērsās no galma sižetiem, pūdērētiem matu sakārtojumiem un zvanveidīgajiem krinolīniem, lai pievērstos klasiskajai vēsturei un klasiskajai mītoloģijai. Jaunais allaž bijis pretmets, pretstats vecajam. Davids bija bijis arī Bušē skolnieks un tieši tādēļ saslējās pret pastorālēm, „fêtes galantes", pret izsmaleinātiem dārza svētkiem, ganītēs pārgērbtajām graciozajām marķizēm. Jaunklasiķis Davids bija pretinieks rokoko gleznotājam Bušē ir formā, ir saturā, kamēr Losenko bija tikai piesavinājies klasicisma formu.

Šo milzu stapību sapratīsim, ja aplūkosim Žaka Luija Davida (1748—1825) gleznu Horatiju zvērests. Šis darbs ar savu intensitāti, traģismu, izteiksmes skopumu un precizitāti ir klasicisma gleznicības augstākais sasniegums ne tikai formā, bet arī saturā. Šis 1785. gadā Romā, tad Salonā izstādītais darbs, kas pauda viņa jauno ticību, guva plašu atsaucību. Ko tas tēloja?

Romiešu leģenda stāsta par divām dvīņu māsām, kas apprecējušas vienu romieti Horatiju, otra albieti Kuriatiju. Abām vienā un tai pašā dienā piedzima trīniši. Kara laikā starp Romu un Albu Longu tautas vienojās, lai cīņu viņiem izcīnītu minētie trīniši. Kaujā divi no Horatiju brāļiem krita, trešais izlikās bēgam un trīs ievainotie albieši viņam skrēja pakaļ cik nu katrs ātri spēja. Bet bēdzējs tad apsviedās un pieveica atsevišķās diveiņās visus trīs vajātājus. Roma bija uzvarējusi. Kad nu uzvarētājs atgriezās Romā slavas vainagots, viņa māsa, kāda kritušā albieša draudzene, ieraudzījusi brāļa pleecos apmetni, ko bija savam draugam dāvinājusi, izmisumā nolādēja kāvēju. Brālis māsu uz vietas nonāvēja. Tiesa jauno Horatiju notiesāja uz nāvi, bet no verdzības paglābtā tauta savu dēlu attaisnoja. Tāds īsumā šis stāsts.

Davids savu Romā gleznoto darbu tēlojis tā: tēvs romiešu togā pacēlis rokā pret dēliem trīs zobenus. Trīs brāļi bruņucepurēm galvā, gatavi cīņai, pilni gribas un apņēmības zvērestam izstiepuši rokas pret zobeniem. Viņi uzvarēs vai mirs par tēviju. Labajā pusē sērās, bezspēkā un bezmaņā sēž sievietes. Viņas skumst par dēlu un brāļu likteni... Gaisma asi un nesaudzīgi krīt uz kailajiem zobeniem un uz jaunajām cīnītāju rokām. Glezna pauž augstāko pienākumu pret savu tautu. Davidam klasicisms nebija forma vien. Davidam tas bija saturs un forma. Mākslinieks apbrīnoja romiešu uzupurēšanos un pienākuma garu, kas vienīgais deva Romai tās izšķirēju lomu cilvēces vēsturē. Un tas arī bija gars, kas vadīja franču revolūcionāro un vēlāko franču imperijas armiju. Ne velti Davids kļuva par Francijas I imperijas izcilāko gleznotāju. Tā Davids, sākumā Bušē, tad Vjena skolnieks, bija rāvis jaunas vārsmas gleznieciībai, aizvērot smalkās rokoko salona durvis... Kāda starpība ar Antonu Losenko, kuŗa nopelnu tomēr paliek tas, ka viņš pirmais ieveda krievu akadēmijā nopietnas gleznieciības studijas.

Hūnam Pārizē ierodoties, Davids jau bija miris. Bet arvien vēl dzīvs bija Žans-Ogists Engrs (Ingres)

Engrs (1780—1867), Davida skolnieks, turpināja savā meistara stingros mākslas principus, tai pašā laikā sliecoties vairāk uz Rafaela un Pusēna krāsainību nekā uz grieķu skulptūru kopijām. Viņa gleznu līnijas plūst ar atieviskā vieglumu un vilnīt viļņo slaidā un tīrā nepārtrauktībā. Atcerēsimies viņa Peldētājas. Odalisku. Avotu. Liekas, ka kontūras te dzied, ka tām ir mūzikāls ritums, ka krāsas smalkjūtīgi pieklaujas tām.

Kad Hūns ieradās Parīzē, Engram jau bija 83 gadi, bet viņš gleznoja kā jaunības dienās, ar to pašu vijību, to pašu līniju melodiskumu un līnijas un krāsu saliedējumu kā emaļas mākslā. Engram bija divi dieveklī: Rafaels un sieviete. Abas viņš apvienoja vienā gleznā — Rafaels un Fornarina, kas līdz otram pasaules karam glabājās Rīgā.

Romantisms — Delakruā

Iztele un prāts veido lielus darbus
(Delakruā).

Žana-Ogista Engra mākslai nebija nekādas vainas. Tā nebija nodilusi, nebija vulgarizējusies. Tā bija un palika jauna kā pirmajā dienā. Bet tas netraucēja kādu citu gleznotāju, kuŗš Hūnam Parīzē ierodoties, tikai četrus mēnešus kopš bija miris, izņemt no vecā meistara rokas valdnieka zizli. Viņa vārds Ferdinands Viktors Eižens Delakruā, Direktorijas laikmeta Francijas ārlietu ministra dēls un varbūt pat Taleirāna pēctecis...

(Turpinājums sekos)

Vasarsvētku koncerts

Vasarsvētku ceriņu puškotajā baznīcā Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes koris sniedza garīgu koncertu un reizē atskatījās uz 10 gadu darbību. Koris nav sevišķi liels skaitliskajā sastāvā (20 — 25 dalībnieki), toties var lepoties ar vairākām labām balsīm kā sieviešu, tā vīriešu sekcijā. Visvairāk koris var būt priecīgs par savu enerģisko un uzņēmīgo diriģentu Jāni Barušu, kuŗš pieskaitāms pie labākajiem Ziemeļamerikas latviešu saimē. Par to labu liecību dod arī viņa vaditais Viestura koris, kas ASV latviešu 4. vispārējos dziesmu svētkos Klīvlendā piedalīsies arī jaundarbu koncertā, nesot krietnu daļu no jaunās mūzikālās ražas nastas. Bet arī Sv. Jāņa draudzes kori Baruš izveidojis par dzīvu un dziedošu instrumentu, kas diriģenta rokās itin veikli un tīkami mūzicē. Pat jāpabrīnās, ka no skaitliski tik maza kora diriģents spēj izvilināt reizē Dieva bargās dusmas un paradīzes saldmi. Viņa vadība ir ļoti autoritātīva, pašam enerģiski darbojoties līdz. Koris ir labi disciplinēts un uzmanīgs.

Vasarsvētku koncerta degpunktā bija S. Guno orātorija „Augšāmcelšanās" saīsinātā veidā. Te piedalījās arī kora dalībnieki — solisti, no kuŗiem programmā atradām tikai Alberta Vītola un Jāņa Baruša vārdu. Tie savu uzdevumu veica teicami, tāpat vārdos neminētie solisti, kuŗu vidū varējām sadzirdēt arī jaunākās paaudzes balsis. Īpaši jāatzīmē Vītol
dājumi, pilni
un izteiksmes
mus spēlēja
nieks Imants
jos gados kļu
dzes kora pa
lidzgaitnieks.
ka šī orātorij
vien melodiju
gandrīz n
trātors. Sevišķ
dramatiskie ak
iespaidu.

Bez Guno
atskaņoja 4
(3 J. Vītola u
Draudzi iepriec
Silvija Ancāne
dziesmām —
glaeubiegos
„Lūgšana". P
niski visai g
Bacha sarežģī
nekādas grūtī

Svētrunu te
Lūsis, un drau
kopīgos korāļo

Pēc dievkal
koris un tā v
cas sarīkojum
bas vārdus d
biskapa A. L
priekšnieka Ž
sonīgi sveicin
Hamiltonas k
vairāki Toron
bij bija sūtīj
ziedus. Apbal
dziedātājus.

Būtu ļoti vē
darbā nepag

Latviešu teātŗa simtgade

APGĀDA IMANTA JAUNA ROSM

Atzīmējot latviešu teātŗa mākslas 100 gadu, kuŗi apritēja jūnija sākumā kopš Rīgas latviešu biedrības pirmās izrādes 1868. gadā, apgāda Imanta vaditāja Enita Reitmane Kopenhāgenā bija aicinājusi dāņu kultūras darbiniekus, literatūras kritiķus, apgādu un laikrakstu pārstāvjus uz pieņemšanu, kuŗā informēja par mūsu kultūras un teātŗa mākslas gaitām. Tiltu no pagātnes uz tagadni meta Jaunā Stendera lokālizētās dāņu tautas rakstnieka L. Holberga joku lugas „Zūpu Bērtulis" uzvedums pirms vesela gadsimta Latvijā, ar kuŗu parasti sāk skaitīt mūsu teātŗa vēsturi.

Viesu vidū bija arī Kopenhāgenas karaliskā teātŗa galveno lomu tēlotājs Jergens Rēnbergs, kas no apgāda saņēma divas keramikā veidotas latviešu tautiskas figūras, pasniegtas uz sudraba paplātes ar iegravētu veltījumu šai nozīmīgajā sakarā. Primabalerīna Edīte Pfeifere—Frandsena, vienīgā latviešu skatuves mākslas
ar ievērojamu
biedrībā, sav
dus un komp
laudēja visi k
Pēc sarīko
ar savām čet
tērpos nolika
nacionālajās
berga, piemin
ātŗa priekšā.
ņā ar režisor
sūtījusi ASV,
jas un Eiropā

Notikums d
dinājis dzīvu a
manību izrād
hāgenas laik
Tidende", sni
nes īsā refer
un sarīkojum

Šis labi iz
kas reizē ir ja
viešu kultūra
liecina, ka ci
mūsu problēm
dināma, ja tā
ropas gara d

(20. turpinājums)

— Klāt! Kopš desmit minūtēm mums i

— Tā tā. Un tavi pareģojumi par ārējo Saskan?

— Ne gluži, — Erikas balsī ieguldza sm acis liekas zilas. Bet tas var mainīties. Ci kā teikts. Mati tumši un cirtaini.

— Tādi ir visiem jaundzimušajiem. Ves locekļi vietās?

— Jā. Stipra, dūšīga meita. Nāksi ska Brunis paskatījās pulkstenī.

— Kad?

Tālrunī skanēja Erikas smiekli.

— Tas man patīk. Nevis vai, bet — k

— Tēviem taču, cik saprotu, jāizrāda p dzimušo zināma interese! — Brunis tei bija satraukts, nepacietīgs un jūta, ka v blakus galda darbodamās, to manija, un kaitināja vēl vairāk. — Par ko tu smeji

— Es nesmejos, papīt. Es priecājos!

Papīt! Tā gan! Papīts. Kā viņam tas pa šim nebija ienācis prātā! Papīts!

— Labi, mammīt, — viņš aizmirsa Ver būšu tūlīt pēc runas stundām. Gaidi.

Viņš atgriezās pie pacienta. Tas sarunu valodā nebija sapratis. Kad pēdējais slimn gāja, Vera sniedza Brunim roku.

— Jūs man gan nekā neteicāt, bet, cik

Vasarsvētku koncerts Toronto

Vasarsvētku ceriņu pušķotajā baznīcā Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes koris sniedza garīgu koncertu un reizē atskatījās uz 10 gadu darbību. Koris nav sevišķi liels skaitliskajā sastāvā (20 — 25 dalībnieki), toties var lepoties ar vairākām labām balsīm kā sieviešu, tā vīriešu sekcijā. Visvairāk koris var būt priecīgs par savu enerģisko un uzņēmīgo diriģentu Jāni Barušu, kurš pieskaitāms pie labākajiem Ziemeļamerikas latviešu saimē. Par to labu liecību dod arī viņa vaditais Viestura koris, kas ASV latviešu 4. vispārējos dziesmu svētkos Klīvlendā piedalīsies arī jaundarbu koncertā, nesot krietnu daļu no jaunās mūzikālās ražas nastas. Bet arī Sv. Jāņa draudzes koris Baruša izveidojis par dzīvu un dziedošu instrumentu, kas diriģenta rokās itin veikli un tikami mūzicē. Pat jāpabrīnās, ka no skaitliski tik maza koņa diriģents spēj izvilināt reizē Dievbargās dusmas un paradīzes saldmi. Viņa vadība ir ļoti autoritātīva, pašam enerģiski darbojoties līdz. Koris ir labi disciplinēts un uzmanīgs.

Vasarsvētku koncerta degpunktā bija S. Guno oratorija „Augšāmcelšanās" saīsinātā veidā. Te piedalījās arī koņa dalībnieki — solisti, no kuriem programmā atradām tikai Alberta Vītola un Jāņa Baruša vārdu. Tie savu uzdevumu veica teicami, tāpat vārdos neminētie solisti, kuŗu vidū varējām sadzirdēt arī jaunākās paaudzes balsis. Īpaši jāatzīmē Vītola un Baruša dziedājumi, pilni drāmatiska spēka un izteiksmes. Ērģeļu pavadījumus spēlēja Hamiltonas ērģelnieks Imants Sakss, kurš pēdējos gados kļuvis Sv. Jāņa draudzes koņa pastāvīgs viesis un līdzgaitnieks. Klausītājiem patika šī orātorija, jo Guno ir ne vien melodiju brīnumburvis, bet arī gandrīz nepārspējams ilūstrātors. Sevišķi orātorijas pirmie dramatiskie akordi atstāja dziļu iespaidu.

Bez Guno mūzikas koris vēl atskaņoja 4 korāļus a capella (3 J. Vītola un 1 Ād. Skultes). Draudzi iepriecināja arī soprāns Silvija Ancāne ar divām solo dziesmām — J. Bacha „Mein glaeubiges Herz" un A. Melli „Lūgšana". Pirmā šķita techniski visai grūta, bet Ancānei Bacha sarežģītais skaņu raksts nekādas grūtības nesagādāja.

Svētrunu teica archibīskaps A. Lūsis, un draudze vienojās divos kopīgos korāļos.

Pēc dievkalpojuma - koncerta koris un tā viesi pulcējās baznīcas sarīkojumu zālē, kur atzinības vārdus dzirdējām no archibīskapa A. Lūša un draudzes priekšnieka Ž. Rūtenbacha. Personīgi sveicināja arī Dainas un Hamiltonas koņu pārstāvji, tāpat vairāki Toronto koŗi un ansambļi bija sūtījuši sveicienus un ziedus. Apbalvoja arī ilggadējos dziedātājus.

Būtu ļoti vēlams, lai koris savā darbā nepagurtu, bet pieaugtu skaitā. Korī dzied visa diriģenta Baruša ģimene (5 cilvēki). Tas liecina, ka viņš latviešu dziesmai atdod visu. Vai citi, kaut mazākā mērā, nevarētu darīt tāpat? Tas noteikti būtu kristīga cilvēka pienākums.

V. B.

Modris Lorbergs

REIZ ATKAL TIKSIMIES . . .

Reiz atkal tiksimies . . .
Pēc pēdējās kaujas,
Kad uzvaras prieks
Trīsreiz deviņas reizes
Tiks peldināts dzērienu traukos,
Remdinot slāpes,
Mēs atkal tiksimies,
Vecumā rāmi kā aitas
Svētajās ganībās
Vakara jundai . .
Vairs kauju nebūs,
Un nebūs vairs ķildu
Un naida,
Jo jaunības nemiera sārts
Būs izdedzis
Oglēs un pelnos,
Un pašiem palikusi
Vairs tikai
Mieru ilgstoša sirds . . .
Vairs kauju nebūs,
Un nebūs vairs ķildu
Un naida,
Jo pacelti vai pazemoti
Mēs visi kļūsim
Vienā pakāpē,
Reiz atkal tiekoties
Pēdējā vakara jundā.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

Aizsila Zilīte „Minnīte", stāsts, izdevis Otto Krolla kultūras birojs, ilustrējis Egils Krolls, 39 lpp.

„Latvijas sapnis", rakstu krājums, izdevis Imants Alksnis Zviedrijā, 1967. gadā, 320 lpp.

Latviešu teātŗa simtgade Dānijā

APGĀDA IMANTA JAUNA ROSME

Atzīmējot latviešu teātŗa mākslas 100 gadu, kuŗi apritēja jūnija sākumā kopš Rīgas latviešu biedrības pirmās izrādes 1868. gadā, apgāda Imanta vaditāja Enita Reitmane Kopenhāgenā bija aicinājusi dāņu kultūras darbiniekus, literatūras kritiķus, apgādu un laikrakstu pārstāvjus uz pieņemšanu, kuŗā informēja par mūsu kultūras un teātŗa mākslas gaitām. Tiltu no pagātnes uz tagadni meta Jaunā Stendera lokālizētās dāņu tautas rakstnieka L. Holberga joku lugas „Žūpu Bērtulis" uzvedums pirms vesela gadsimta Latvijā, ar kuŗu parasti sāk skaitīt mūsu teātŗa vēsturi.

Viesu vidū bija arī Kopenhāgenas karaliskā teātŗa galveno lomu tēlotājs Jergens Rēnbergs, kas no apgāda saņēma divas keramikā veidotas latviešu tautiskas figūras, pasniegtas uz sudraba paplātes ar iegravētu veltījumu šai nozīmīgajā sakarā. Primabalerīna Edīte Pfeifere—Frandsena, vienīgā latviešu skatuves mākslas pārstāve Dānijā ar ievērojamu vārdu dāņu sabiedrībā, savukārt saņēma ziedus un komplimentus, kam apgaudēja visi klātesošie.

Pēc sarīkojuma E. Reitmane ar savām četrām meitām tautas tērpos nolika vainagu ar lenti nacionālajās krāsās pie L. Holberga pieminekļa Karaliskā teātŗa priekšā. Šo sveicienu saziņā ar režisoru O. Urštelnu bija sūtījuši ASV, Kanadas, Austrālijas un Eiropas teātŗa draugi.

Notikums dāņu presē bija modinājis dzīvu atsaucību. Īpašu uzmanību izrādīja lielais Kopenhāgenas laikraksts „Berlingske Tidende", sniegdams E. Reitmanes īsā referāta kopsavilkumu un sarīkojuma uzņēmumu.

Šis labi izdevies mēģinājums, kas reizē ir jauns meklējums latviešu kultūras popularizēšanā, liecina, ka cittautu interese par mūsu problēmām visvieglāk modināma, ja tām ir sakars ar Eiropas gara dzīvi.

K. D.

Apgāda Imanta vadītājas E. Reitmanes rīkotajā latviešu teātŗa simtgades pieņemšanā: no kreisās — Kopenhāgenas karaliskā teātŗa aktieris Jergens Rēnbergs, Enita Reitmane un Edīte Pfeifere-Frandsena; aizmugurē Guna Reitmane un rakstnieks Pāvils Kļāns.

Emma Znotiņa—Kalniņa

ATSLĒGA

M. ZĪVERTA DRĀMAS „TVANS" IZRĀDE SANFRANCISKO MAZĀ TEĀTŖA IESTUDĒJUMĀ ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU 2. TEĀTŖA DIENĀS ČIKAGĀ

Mārtiņa Zīverta „Tvans" ir viencēliena drāma, kuŗas darbība notiek kaŗa laikā Eiropā, kad bumbas ar uguns lietu nāca nogaisa. Latviešu teātŗa skatītājs jau sen nekā negrib dzirdēt un redzēt par kaŗiem, nometnēm un gaŗiem bēgļu ceļiem, jo tā prāts un sirds tagad saistās ar citām lietām. Mākslas lietās latvietis tagad mīl filozofēt un galvenais — meklēt kontroversijas; daudz runā par meklējumiem un eksperimentiem; bieži vien vairāk pašas runāšanas nekā meklējumu dēļ.

„Tvans" savādā kārtā kaŗa laika patvertņu vidi pārsviež uz pašreizējā laika psicholoģiju un attieksmēm pret dzīves notikumiem. Arī tagad laudis dažkārt sēž iesprostoti garīgās patvertnēs, eksperimentu un pretrunu juceklī iet gaŗus bezmērķa ceļus.

Lugā četri cilvēki atrodas patvertnē uzlidojuma laikā: ievērojams glenotājs — meistars Valdemārs ar vairāk nekā divreiz jaunāko sievu — skaistuli Lauru, viņas māsa — tuberkulozes slimā Ira un meistara māceklis, kuŗa vārds Mīlītis savādi kontrastē ar viņa raksturu. Par ugunslietu briesmām runājot, iezīmējas šo četru personu raksturi. Patvertnē ierodas vēl piektais, kāds svešinieks. Tā klātiene un īsās frazes izraisa atmosfairas un attieksmju kāpinātu sarežģījumu.

Svešais sevi sauc par Dr. Fiasko. Kā ārstu viņu arī uzņem patvertnes četrinieks. Brīdi, kad viņš pasaka, ka vada lidmašīnu spietuŗ debesīs, mīnu pulkus visos okeanos un kalpina zinātnieku barus atoma iznīcinošo spēku pētījumos, attieksmes pret viņu mainās. Iespējams, ka svešais ir pats elles lielskungs modernizētā izskatā; varbūt to var saukt arī par lielo chirurgu un zāļu maisītāju, kuŗas lieto dažādi ar zinātnieka precizitāti slimajai pasaulei. Nežēlīgā eksperimentā Dr. Fiasko rada patvertnes ļaudīm iedomu, ka izeja ir aizbērta un no bojātajiem gāzes vadiem ieplūst gāze. Četrinieks, zinādams, ka jāmirst, katrs reaģē citādi: svešinieks katru nāves ballēs ietriekto personu operē citādi, katram citādi lietodams savu medicīnu. Cilvēki, baiļu agonijā mocīdamies, traģiski atklāj visas savas sirds un prāta vainas. Tām Dr. Fiasko zāles nedod. Tikai iedarbina agonijas kāpinājumu.

Patvertne tomēr nav aizbērta, arī tvana nav. Četrinieks pa vienam, Dr. Fiasko sūtīti, meklē izeju. Tā ir brīva. Lugas tēli, iziedami pa patvertnes durvīm, ielet ar kliedzienu sarkani plandošās liesmās. Vai tā ir dzīve jeb vai dzīves elle šiem cilvēkiem, kas kliedz savā kārē pēc tās pilnīgā piepildījuma, to zina tikai Dr. Fiasko. Varbūt arī Mārtiņš Zīverts.

Izeju no patvertnes sprosta neizlieto vienīgi meistars Valdemārs. Viņam īsajā patvertnē pavadītajā laikā gūtie atklājumi atņēmuši visu, kas — pēc viņa domām un izjūtām, ir kaut ko vērts, kas iedomās piederējis. Viņš nemeklē nekā jauna, jo neprot un nevar atrast. Slavas un panākumu bagātais mūžs viņu iesprostojis zeltītā krātiņā it kā aiz stikla. Tur viņš tiksmināties ap sevi un smaidījis. Dzīves elles liesmām viņš nav piemērots. Kāpjot pret ugunīgo izeju, viņš mirst. Dr. Fiasko dzīves ellei vajadzīgi citādi cilvēki nekā meistars Valdemārs, lai lielajam chirurgam, elles eksperimentētājam, būtu vairāk darba.

Meistaru Valdemāru tēloja režisors Laimonis Siliņš. Apsviedīgs un elegants šis sirmojošais dzīves gurmāns Siliņa tēlotā lugas sākumā, likās, savai lomai slīdam tikai pa tēla formas līniju; negribējās pievienoties viņa atveidojumiem. Bet tad šis dzīves paradīzes putns, kas visu mūžu glaudījis savas spožās spalvas, ar tām tiksmināmies, sāka parādīt tēla iekšējo pasauli. L. Siliņš saspēlē ar Dr. Fiasko pakāpeniski mulsa, atklāja, zaudēja un, Laurai izslīdot no tā rokām un zeltītā krātiņa, panāca traģiku bez jebkādu spēcīgu ārēju izteiksmes līdzekļu spēka. Viņa apsviedīgais vieglums lugas sākumā ar katru sarežģījumu sev piesēja pa traģikas akmenim līdz katastrofai un bojā ejai.

Ivars Lindbergs tēloja Dr. Fiasko. Aktiera ārējā parādība ir ļoti palīgs iespaidīgajā tēlā. Ar maz kustībām un bezkaislīgi lietišķo frazi viņš valdīja skatuvē. Bija momenti, kuŗos viņš sakāpināja skatītāju uzmanību gaidās, vai Lindbergs nepacels diriģenta zizli pastara zvanu dunoņai. M. Zīverts devis Dr. Fiasko kādu krāsu, ko režisors un tēlotājs neiezīmēja. — Sūtīdams slimo meiteni pirmo no patvertnes ārā, — velns vai ārsts — bija ar mazu, kaut velnišķīgu maiguma iezīmi. Zīverts nebūtu Zīverts, ja viņš savam velnam nedotu citādākus vaibstus kā citiem velniem...

Brigita Siliņa bija tuberkulozes slimā Ira. Tēlotāja vairāk iezīmēja bezcerīgo mīlestību un dievināšanu pret māsas vīru, nekā dzīvības slāpes un nāves bailes. Nedzīvoto, slimo dzīvi un skaudību pret skaisto māsu grimbējās redzēt skaudrāku. Koncentrētā traģika, krustojoties visos tēlos, paīsajā viencēlienā to prasa. Ira nav Hauptmana Hannele, kuŗa, eņģeļiem dziedot, laižas debesīs. Viņai pirmajai Dr. Fiasko rāda ceļu uz izeju; viņai nav daudz laika. Tai jāņem viss ātrāk, kā var un kā prot. Iespējams, ka B. Siliņas monotonā balss neļāva saskatīt skaudrāku dzīves dziņu un sava veida kaislību iezīmes. Ārējais trauslums, kas B. Siliņai tik atbilstošs tēlam, dotu arī kontrastu, ja tēlotāja iedzīvinātu lomā minētās krāsas.

Skaisto Lauru tēloja Ingūna Pampe. Tēlotājas skatiens vienmēr kaut ko meklēja. Tā bija lomas zīmīgākā izteiksme. Skaista lieta skatlogam, no kuŗa to meistars izcēlis, kā viņa pati saka — nolicis uz modeļa paaugstinājuma. To Lauru, kuŗu tēloja I. Pampe, viegli zagt katram no šī paaugstinājuma, ne tikai meistara māceklim vien. Traģiskajos atklāsmes brīžos varēja būt lielāka jauda un tīrāka fraze. Tā parādītos tā Laura, kuŗa laužas laukā no zeltītā krātiņa un ar nomestām rotām var iet vai nu uz dzīvi, vai arī elli.

Dainis Turaids bija ar lielu varēšanu savā Mīlīša lomā. Tēlotājs vēl nav īsti atvēzējies savām daudzajām variācijām plašajā raksturlomu klāstā, kuŗas tam var būt pa spēkam. Mīlītim ir vienmēr atvērtas plaukstas kampt, ķert un grābt... Nepiepil-

(Nobeigums 5. lpp.)

PANDOŖA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(20. turpinājums)

— Klāt! Kopš desmit minūtēm mums ir meita!

— Tā tā. Un tavi pareģojumi par ārējo izskatu? Saskan?

— Ne gluži, — Erikas balsī ieguldza smiekli, — acis liekas zilas. Bet tas var mainīties. Citādi viss, kā teikts. Mati tumši un cirtaini.

— Tādi ir visiem jaundzimušajiem. Vesela? Visi locekļi vietās?

— Jā. Stipra, dūšīga meita. Nāksi skatīt?

Brunis paskatījās pulkstenī.

— Kad?

Tālrunī skanēja Erikas smiekli.

— Tas man patīk. Nevis vai, bet — kad!

— Tēviem taču, cik saprotu, jāizrāda par pirmdzimušo zināma interese! — Brunis teica. Viņš bija satraukts, nepacietīgs un juta, ka Vera, pie blakus galda darbodamās, to manīja, un tas viņu kaitināja vēl vairāk. — Par ko tu smejies?

— Es nesmejos, papīt. Es priecājos!

Papīt! Tā gan! Papīts. Kā viņam tas pašam līdz šim nebija ienācis prātā! Papīts!

— Labi, mammīt, — viņš aizmirsa Veru. — Es būšu tūlīt pēc runas stundām. Gaidi.

Viņš atgriezās pie pacienta. Tas sarunu svešajā valodā nebija sapratis. Kad pēdējais slimnieks aizgāja, Vera sniedza Brunim roku.

— Jūs man gan nekā neteicāt, bet, cik saprotu, varu jums vēlēt laimes.

Brunis satvēra sniegto roku.

— Paldies. Lai gan....vēl jau nekā neesam paveikuši. Pagaidām tikai kādai svešai sievietei piedzimis bērns, no kā viņa grib tikt vaļā.

— Bet tas būs jūsu bērns.

— Cerēsm. Vai varat pēcpusdienā būt dažas minūtes agrāk kā parasts? Iespējams, ka aizkavējos slimnīcā.

— Es centīšos, — Veras seja kļuva nopietna.

— Par to šovakar varēsit iet stundu agrāk mājās, — Brunis lasīja pārmaiņu Veras acīs un mēģināja rūgtumu izdzēst.

— Padies, daktera kungs.

Brunis Eriku sastapa gaitenī. Viņa bija baltajā pārvalkā, un rokā tai bija vairākas lielas brūnas aploksnes.

— Nāc, — viņa iekārās vīram elkonī. — Tu dzemdību nodaļā neesi bijis?

— Nav bijis vajadzības, — viņš teica. — Vai būs jāsatiek arī māte?

— Nē. Kāpēc?

— Man viņu negribas redzēt. Es vēlos, lai starp bērnu un mani būtu tikai tu. Tas vairos illūziju, ka tas mūsu bērns.

— Tas par tādu kļūs, kad pie mums dzīvos, augs, mūs kaitinās un smīdinās.

Zīdaiņa istabas pārzine pie lielā loga pienesa jaundzimušo.

— Viņai jau seja nav lielāka par manu ikšķa galu! — Brunis iesaucās. — Tu teici, ka esot liela un dūšīga . . .

— Būs, — Erika teica. — Būs. Es viņu jau redzu augam un tēvu kaitinām. Nāc, papīt.

Viņa pamāja bērna pienesējai, un tā zīdaini aiznesa atpakaļ gultiņā. Brunis vilcinādamies padevās Erikai.

Gaitenī viņš pēkšņi apstājās.

— Vai tikai mēs neizdarām dullumu? Manā vecumā — zīdaini mājās?

— Un ja mums pašiem būtu piedzimis?

— Tā jau ir tā lieta: Dievs negribēja, bet mēs iespītējāmies . . . Kā mēs viņu sauksim? Un par krustvecākiem ņemsim Uldi ar Moniku, jā?

***

Vasaras vidū pie Birņiem negaidot ieradās Kārlis Krape. Uldis bija pārsteigts, bet centās pārsteigumu neizrādīt; ja Kārlis to manītu, apvainotos, domādams, ka nav vēlams. Bija pievakare, un Uldis mājās bija viens. Monika ar Rudīti bija pilsētā.

— Tā, tā, — Uldis taustījās, sarunu meklēdams. — Tu saki, ka Toronto pašreiz aukstuma vilnis? Mēs gan te sūtam. Nu jau piektā, sestā diena...

— Gan te arī mainīsies, — Kārlis bija omulīgi atsēdies dziļajā krēslā, smēķēja un pūtināja rokas. Auto stūri turot, tās bija kļuvušas stīvas, un tagad tajās juta vieglu tirpoņu. — Šai zemē jau laiks tā: vienu dienu tāds, otru citāds. Dažreiz pārsviežas no stundas stundā. Vai atvaļinājumā jau biji?

— Vēl ne, — Uldis vēroja ciemiņu. — Tu?

— Es pašreiz esmu. Citādi jau nevarētu apkārt daudzīties. Bet tagad nodomāju: brauks, apciemos vecus draugus. Vai nu gluži laukā sviedīs . . .

— Tā laba doma, — Uldis centās izrādīt prieku. — Vai mēs pirmie, jeb biji jau citur?

— Pirmie gan! — Kārlis atbildēja. — Man tē tāda darīšana, tad jau, domāju, jābrauc un jānodara lieta. Pēc tam redzēs. Viss atkarāsies, kā veiksies.

— Jā? — Uldi Kārļa darīšanas neinteresēja; viņš tā valodā saklausīja tikai vienu: Kārlis šodien prom nebrauks.

— Un kas tev tā par lietu? — Uldis iedomāja, ka no tā atkarāsies Kārļa uzturēšanās ilgums. — Nevaru palīdzēt?

— Lai ātrāk tiktu no manis vaļā? — Kārlis bija tikpat aizdomīgs kā agrāk. — Nekā, brālīt! Šoreiz viss jākārto pašam. Viss pašam. Nav vecie laiki, kad pie meitu mātes varēja savā vietā citu sūtīt, hehehe.

— Ko? — Uldis atguvās, — Bildināt taisies? Kas tad ir laimīgā?

— Par to vēsture klusē, — Kārlis atbildēja. — Kad viss būs kārtībā, runās tad. Es nav cilvēks, kas izlielās pirms laika.

— Tas pareizi, — Uldis piekāpās. Vajadzīgo interesi viņš bija izrādījis, ar to pagaidām pietika. — Bet tad jau labāk sāc nest savas mantas iekšā. Kad atnāks sieva, uztaisīs tev gultu. Mums gan pašreiz nevienas istabas brīvas nav — visās īrnieki. Būs tev jāguļ pagrabā. Nav man tur tā izbūvēts kā tavai pamātei, bet es tur pats dažu reizi esmu gulējis. Vēss, mierīgs, būsi kungs par sevi. Dīvāns tur vienmēr ciemiņu rīcībā.

— Par mani nebēdā. Kad tik, kur atkrist. Un ja pavisam ne, varu aizbraukt arī uz moteli.

— Neesi nu joks, — Uldis teica. — Latviešu cilvēki — kā neesam gulējuši? Uz moteļiem lai iet smalkie, kam pie gultas vajaga televīzora un pašam savas vannas istabas.

Kārlis beidza cigareti un piecēlās. Viņš gāja izpildīt Ulža norādījumu par mantām.

(Turpinājums sekos)

„Mēs viena tauta, viena saime..."

HAMILTONAS LATVIEŠU SKOLAS 13. IZLAIDUMA AKTS

Pēc karoga ienešanas Hamiltonas latviešu skolas 13. izlaiduma aktu 9. jūnijā ievadīja māc. E. Pavasars ar svētbrīdi, pakavējoties pie latviešu celtās gaismas pils — trimdas skolas un tās atšķirībām no vietējām skolām. Mācītājs jautāja absolventiem, vai viņi ir gatavi, atstājot pamatskolu, iet tādus ceļus, kādus gājuši viņu senči, un dzīvot pēc senču tradicijām un idejām. Vai arī viņi ir gatavi atzīties, ka „Mēs viena tauta, viena saime, Mums zeme viena, liktens viens..." Ja šī trimdā dzimušā jaunatne var turpināt senču tikumus, tad latviešu skolas darbs nav bijis veltīgs.

Skolas vecāku padomes pārstāvis E. Bitmanis pateicās vecākiem un skolotājiem par veikto darbu, jo bez viņu mudinājumiem daudzi jau būtu pametuši latviešu skolas gaitas, kā arī novēlēja visu labāko absolventiem nākotnē. Ziņojumu par skolas darbību sniedza skolas pārzine E. Gulbe: Pamatskolā aizvadītajā gadā mācījās 83 skolēni, kuŗi visi pārcelti uz nākamajām klasēm, no tiem 20 apbalvoti par labām sekmēm mācībās. Šogad, apritot skolas 20 pastāvēšanas gadiem, kopīgais absolventu skaits sasniedzis 124. Uzrunu pabeidzot, pārzine pateicās skolotājiem un vecākiem, kā arī Kristus draudzei un visām organizācijām par sniegto atbalstu. Absolventiem E. Gulbe teica: „Kaut viens skolas posms nu ir beidzies, es tomēr ceru, ka pēc 4 gadiem jūs visi saņemsit arī ģimnazijas kursa beigšanas apliecības." Viņa novēlēja absolventiem sekmes nākošajās skolas gaitās un turpmākajā dzīvē, aicinot paturēt sirdīs un prātā aploņu „Es esmu latvietis", to arī pierādot savā dzīvē.

Svētku runu teicēja, rakstniece B. Senkēviča, norādīja, ka absolventi veikuši daudz, saņemot pamatskolas beigšanas apliecības, tomēr t.s. lielajai dzīvei tas nav daudz. Viņa aicināja turpināt skolas gaitas ģimnazijā, lai, to beiguši, būtu gatavi stāties vecāku un citu darbu daritāju vietā. Latviešu tauta var pastāvēt tikai tad, ja tās valoda un tradicijas saglabājas latviešu vidū. Okupētajā dzimtenē latviešu valodu un tradicijas apspiež, bet trimdas latvieši ir brīvi un var savu kultūru tālāk veidot, tādēļ latviešu jaunatnei jāpaliek par latviešiem: ja tā novērsīsies no latvietības, tad rezultāts būs tautas bojā eja. Šodienas absolventi ir tie jaunie zvani, kuŗi spēj latviešu tautu kopā turēt, lai mūžam dzīvotu Latvija. Runu pabeidzot, B. Senkēviča aicināja klātesošos vienoties Latvijas himnā.

Absolventiem Jurim Bērziņam, Kārlim Grāvītim, Andrim Kairišam, Inārai Kurmītei, Paulim Miniatam, Baibai Morusai, Benitai Sviķei, Valdim Ozolam, Arnim Šnikvaldam, Maijai Zemītei, Viesturam Ceram, Anitai Lejai un Dzintrai Rudzītei beigšanas apliecības pasniedza B. Senkēviča, bet skolas balvas pārzine E. Gulbe. Atstājot pamatskolu, absolventi Dzintra Rudzīte, Kārlis Grāvītis un Anita Leja nodeva skolas karogu glabāšanā nākošās klases pārstāvjiem Rutai Kalupniecei, Jānim Rudzrogam un Dainai Ķiķaukai.

Rakstnieces B. Senkēvičas balvu par latviskāko stāju saņēma Anita Leja, kuŗu pasniedza pati dāvinātāja. Suminot skolas pārzines E. Gulbes darbu latviešu jaunatnes labā, B. Senkēviča viņai pasniedza grāmatu un ģleznu.

Vietējās latviešu kreditsabiedrības balvu par labām zināšanām latviešu valodā A. Kalupnieks pasniedza Kārlim Grāvītim. Sekmīgākie skolēni šogad bija divi — Kārlis Grāvītis, saņemot Birutas Senkēvičas pasniegto LNAK balvu, un Anita Leja, saņemot DV nodaļas balvu, kuŗu pasniedza nodaļas pr-dis E. Pulciņš. Otrai sekmīgākajai skolniecei Dzintrai Rudzītei H. Tērauds pasniedza Hamiltonas latviešu biedrības balvu. Kanadas latviešu katoļu draudzes balvu saņēma Ināra Kurmīte, bet Juris Bērziņš Latviešu biedrības dāmu komitejas velti. E. Pulciņš pasniedza DV dāvinātās grāmatas Paulim Miniatam un Baibai Morusai, bet H. Tērauds Maijai Zemītei no Latviešu biedrības. Kristus draudzes dāvinātās grāmatas visiem pasniedza V. Dāboliņš.

Klases audzinātāja E. Miniate atvadvārdos pakavējās pie stāsta par kādu tēvu, kuŗš, no šīs pasaules aiziedams, lūdzis, lai dēli salasa žagarus un tos sasien kūlītī. Kd tas izdarīts, tēvs licis kūlīti salauzt, bet dēli to nespēja. Tad tēvs kūlīti atraisījis un licis, lai dēli žagarus salauž pa vienam, ko tie iespējuši. „Tādā kūlīti," norādīja klases audzinātāja „dzīvojāt arī jūs, absolventi, latviešu skolā, bet tagad, būdami atraisīti, jūs esat vairāk padoti salaušanas briesmām. Bet līdzšinējā kopībā un draudzībā jūs varēsit arī nākotnē dzīvot, ja vien turēsities pie savas tautas un veiksit savus pienākumus, radot mājas citiem un palīdzot viens otram." Uzrunu pabeidzot, E. Miniate izteica cerību, ka šī nav šķiršanās diena, bet rudeni visi atkal atgriezīsies latviešu skolas gaitās.

Absolventu klases pārstāvis Kārlis Grāvītis, atvadoties no skolas, pateicās skolotājiem un vecākiem, īpaši skolas pārzinei E. Gulbei par doto iespēju mācīties tēvu valodu un par tēvu zemi. Juris Bērziņš pasniedza pārzinei dāvanu, bet Anita Leja ziedus. Arī klases audzinātāja E. Miniate saņēma pateicības velti un ziedus. E. Fogele, absolventu 3 gadu klases audzinātāja, un Dz. Majoriņa, pirmās klases audzinātāja, saņēma ziedus, tāpat pārējās skolotājas N. Pulciņa, A. Janaviča, M. Zemīte, L. Braža, V. Avena un L. Morusa, kā arī rakstniece Biruta Senkēviča, māc. E. Pavasars un skolotājs M. Zandbergs.

Pēc skolas himnas „Nevis slinkojot un pūstot" nodziedāšanas karogu iznesa no zāles.

Hamiltonas latviešu skolas 13. izlaiduma absolventi: priekšā no kreisās — Dzintra Rudzīte, Benita Sviķe, Ināra Kurmīte, klases audzinātāja E. Miniate, Anita Leja, Baiba Morusa, Maija Zemīte un Juris Bērziņš; aizmugurē — Kārlis Grāvītis, Paulis Miniats, Viesturs Cers, Valdis Ozols, Arnis Šnikvalds un Andris Kairišs. Foto: U. Ziemelis

Skolas vecāku padomes pārstāvis E. Bitmanis nolasīja saņemtos apsveikumus no Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas, vietējās Kristus draudzes, Aiviekstes skautu vienības, Ventas gaidu vienības, DV nodaļas, Latviešu biedrības un Latviešu mednieku un makšķernieku kluba.

Priekšnesumu daļā 6. un 7. klases audzēkņi nodziedāja J. Medina dziesmu „Jaunatnei" un tautas dziesmu „Kas man bija nedzīvot". Fragmentu no E. Dunsdorfa grāmatas „Saktu stāsti" uzveda 7. klases audzēkņi, bet tautas deju „Zvejnieciņš", „Stāsti manīm, Daugaviņa" un „Lakstīgala kroni pina" izpildīja 7. un absolventu klases audzēkņi.

BSK

Uz ciešākas sadarbības ceļa

(Pārnesums no 1. lpp.)

baltiešu centrālo organizāciju vadītāji u.c.

Rakstveida sveicienus bija sūtījuši liberāļu partijas vadītājs un pašreizējais Kanadas ministru prezidents P. Trudo, iekšlietu ministrijas pārstāvis Dr. S. Haidašs un Ontario provinces labklājības ministrs Dž. Jaremko.

Sēru aktu vadīja lietuviete Irene Maikldžona. To ar aizlūgumu ievadīja Latvijas ev.-lut. arhibīskaps A. Lūsis. Pieminot Baltijas valstīm okupācijas varas nodarītās pārestības un aizlūdzot par cietušajiem, kā arī moku nāvē mirušajiem baltiešiem, archibīskaps Dieva svētību izlūdzās ciņai par taisnību un brīvību apspiestajām tautām, lai no līdzīga likteņa būtu pasargāta brīvā un skaistā Kanada, kuŗas demokratiskajā iekārtā esam atraduši patvērumu.

Šogad sēru aktā vienīgo uzrunu teica BTFK prezidija pr-dis T. Kronbergs, konspektīvā veidā norādot uz faktu, ka Pad. savienībā, okupējot Baltijas valstis, tajās izmcinājusi ne tikai brīvību, bet arī cilvēku tiesības, nacionālo kultūru un reliģiju. Piemīnot 1941. un vēlāko gadu deportācijas, T. Kronbergs uzsvēra, ka to nolūks bijis nacionāli domājošo tautas daļu nospiest vergu stāvoklī. Tā daudzajās koncentrācijas nometnēs Sibirijā miruši vai uz mūžu sakropļoti tūkstošiem cilvēku. Tādēļ mēs apsūdzam Pad. savienību par starptautiskiem noziegumiem Baltijas valstīs, par spīti tam, ka tā parakstījusi Atlantijas chartu, daudzas Apvienoto nāciju un citas cilvēku tiesību deklarācijas. Ar ironiju pieminams, ka Apvienotās nācijas šo gadu ir izsludinājušas par cilvēku tiesību gadu. Rodas dibināts jautājums, uz kādām valstīm tas attiecināms, jo Baltijas valstīs vēl joprojām valda nebrīvība un beztiesīgums, tāpat visās pārējās Pad. savienības okupētajās vai pakļautajās zemēs.

Ja šī nedēļa Toronto ar īpašu pilsētas valdes deklarāciju izsludināta par Baltiešu nedēļu, — teica T. Kronbergs, — tad tas ir apliecinājums demokratiskai brīvībai, par ko esam pateicīgi. Mēs deklarējam, ka vienmēr būsim stipri un neatlaidīgi turpināsim ciņu par demokratisku brīvību un cilvēku tiesībām ne tikai Baltijas valstīs, bet visur, kur tās tiek apdraudētas vai iznīcinātas.

Citkārt parastās runas, daudzo viesu apsveikumi un deklarācijas šogad sēru aktā nebija paredzētas, bet toties jo plaša un mūzikāli vērtīga bija koncerta daļa, kuŗu ievadīja igauņu jauktais koris ar solistiem, atskaņojot R. Toia komponētu kantāti, pašam autoram diriģējot 80 balsu lielo kori. Kantātes tenora partiju dziedāja Heincs Rivalds, baritona partiju Endels Lū, bet čella solo spēlēja Kaljo Raids. Ērģeļu un klavieru pavadījumus veica Inga Korjusa un Inga Tamsalu.

Pianiste Vēra Leinvēbere atskaņoja Jāzepa Vītola un Volfganga Dārziņa prelūdes un sonāti klavierēm.

Lietuviešu jauktais koris 50 dziedātāju sastāvā diriģentes Dalijas Skrinskas vadībā dziedāja S. Simkus, J. Stroļa un V. Klova komponētās dziesmas, kā arī B. Budriūna kantāti pianista J. Goveda pavadījumā ar tenoru V. Varikaiti kā solistu.

Sevišķi iespaidīga bija koncerta beigu daļa, kuŗā jau minētajiem igauņu un lietuviešu koriem pievienojās latviešu Sv. Andreja draudzes koris ap 40 dziedātāju sastāvā, šoreiz gan bez diriģenta Arvida Purva, kas slimības dēļ bija kavēts ierasties. Ap 170 dziedātāju lielais kopkoris vispirms igauņu valodā nodziedāja J. Āvika „Dievs, svētī Igauniju" diriģenta R. Toia vadībā. Viņš diriģēja kopkori arī latviešu valodā dziedātajā J. Ciruļa dziesmā „Zili meži, zaļi meži", bet, dziedot lietuviešu J. Grudaviča „Slavinājums dzimtenei", kopkoŗa diriģēšanu pārņēma D. Skrinska. Ja baltiešu valodu starpība ikdienas dzīvē ir vienmēr jūtama un nepārprotama, tad, klausoties kopkori, tā pilnīgi izzuda. Vismaz J. Ciruļa „Zili meži, zaļi meži" skanēja tik latviski, it kā to dziedātu latviešu dziesmu svētkos. Tas ierosina domu, vai nebūtu lietderīgi un vietā padomāt arī par kopīgiem baltiešu dziesmu svētkiem. Baltiešu sadarbībai tas dotu jaunu impulsu un kultūrālā nozīmē jaunu panākumu.

Sēru akts un koncerts beidzās ar kopkoŗa nodziedātām Baltijas valstu himnām, pievienojoties arī atsevišķo tautību klausītājiem zālē.

R. N.

Vāc ziņas par Kanadas etnisko grupu kultūru

Kalgarijas universitātes Kanadas etnisko studiju pētījumu centrs izsūtījis visiem etniskiem izdevējiem, pētniekiem, autoriem u.c. interesentiem aptaujas lapas, lai ievāktu informāciju par etnisko literatūru, raditāju un izpildītāju mākslinieku darbību, izdevumiem, disertācijām un cita veida darbiem, kuŗos apskatītas kādas etniskās grupas problēmas un dzīves veids Kanadā.

Šī pētījumu centra uzdevums ir stimulēt, koordinēt, veicināt un pētīt visu Kanadas etnisko grupu kultūrālo darbību. Lai to panāktu, centra savākto informāciju domāts sakārtot pētījumu bibliografijas veidā. Šai bibliografijā atzīmēs datus par ikvienas etniskās grupas Kanadā publicēto literatūru, kā arī preses izdevumiem, kritikām par šiem izdevumiem un etnisko grupu valodu attīstības gaitu emigrācijā, universitātes bibliotēkā ievietojot arī grāmatas, periodiskos izdevumus, težu un disertāciju, kā arī grāmatu tirgū nepieejamo veco izdevumu mikrofilmas u.c.

Šimbrīžam centrs sagatavo biļetena „Canadian Ethnic Studies" pirmo numuru, kuŗu nodomāts izdot divas vai trīsreiz gadā. Pirmajā biļetenā uzņems visus bibliografiskos datus par etnisko grupu literatūru. Šī pasākuma nolūks sagādāt studentiem iespēju publicēt savus pētījumus etnisko kultūru novadā.

Kalgarijas universitātē nodomāts arī nodibināt Kanadas etniskās literatūras kursu kā papildinājumu jau pastāvošajiem kursiem angļu un franču kanadiešu literatūrā.

Pētījumu centrā darbojas Dr. R. Breugelmans, Dr. C. H. Kardinals (Cardinal) un Dr. A. Malickis (Malycky), kuŗš vada ģermāņu un slavu nodaļu.

Tā kā par Kanadas latviešu saimes darbību literārajā novadā un pārējās mākslās neapšaubāmi vispusīgākie dati un ziņas ir LN AK izglītības un kultūras nozarei, jācer, ka ar tiem drīzumā papildinās arī minētā centra archīvu, tā nodrošinot iespēju nākošo paaudžu etnisko grupu pētniekiem bez pūlēm atrast arī latviešu rakstus kanadiešu kultūras sagšā.

— ns

Pieci absolventi Sv. Katrīnās

Sv. Katrīnu latviešu sestdienas skolas 13. izlaiduma aktā 1. jūnijā absolventus apsveikt un skolas beigšanas apliecības izsniegt no Toronto bija ieradies LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks. Skolu šogad beidza 5 audzēkņi — Debija Andersone, Rita Barkāne, Ilze Gauše, Richards Ķipis un Gunta Laure. Rakstnieces Birutas Senkēvičas naudas balvu par labākajām latviešu valodas zināšanām saņēma Gunta Laure, bet LNAK balvu teicamākajai absolventei — Rita Barkāne. Bija arī vēl citas balvas: par labākajām zināšanām Latvijas vēsturē tādu saņēma Richards Ķipis, par vislabāk uzrakstīto diktātu — Ilze Gauše, bet par labākajām sekmēm latviešu mutvārdu pārbaudījumā — Debija Andersone. Tā sagadījās (vai bija izkārtots), ka katrs absolvents izpelnījās arī pa speciālbalvai.

Absolventus apsveikt ar bagātīgām veltēm bija ieradušies visu Niagaras un Sv. Katrīnu latviešu organizāciju pārstāvji. Absolventu iegūtās zināšanas latviešu valodā visskaidrāk parādījās viņu teiktajos atvadvārdos skolai un audzinātājiem. Visi akta dalībnieki priecājās par katra absolventa teikto atvadu un pateicības uzrunu teicamā latviešu valodā.

Absolventu klases audzinātājs un skolas pārzinis atvadījās no skolu beigušajiem un pārējiem audzēkņiem, novēlot skaistu vasaras atpūtu. Latviešu skola Sv. Katrīnās nākošo mācību gadu uzsāks septembrī Mountainview United Church telpās. Skolu atkal vadīs J. Vērdiņš, arī pārējie skolotāji apsolījušies rudenī atgriezties audzināšanas darbā.

Skr.

A. V. KĀNBERGS, *B.A., LL.B., akvokāts un notārs*

vēlas paziņot, ka sākot ar š. g. 17. jūniju turpinās savu praksi kopā ar

adv. Kenneth A. GARIEPY, Q. C.,

5859 Yonge Street, Willowdale, Ontario

Tālr. 225-8806 **(mājās — 449-3216)**

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Andreja draudzes padomes sasauktā ārkārtas draudzes locekļu sapulce notiks 26. jūnijā plkst. 8 vakarā baznīcas sarīkojumu zālē. Darba sekā bez citiem jautājumiem nozīmīgākais būs izšķiršanās par 4 akru liela zemesgabala piepirkšanu Sīdrabenes paplašināšanai.

● DV Toronto nodaļa 14. jūlijā organizē biedriem un viņu piederīgajiem izbraukumu autobusā uz Edgara Zeiberga lauku īpašumu Kolbernas tuvumā, Ontario ezera krastā, ap 90 jūdžu attālumā no Toronto. Izbraukšana paredzēta rīta cēlienā ar aprēķinu, lai Toronto varētu atgriezties ap plkst. 9 vakarā. Pieteikšanās līdz 1. jūlijam pie nodaļas kultūras un sarīkojumu daļas vadītājs O. Zvirgzdgrauda (280 Ellerslie Ave, Willowdale, Ont.; tālr 221-4554), kas sniedz arī tuvāku informāciju.

● Pēc ilgākas slimošanas St. Džozefa slimnīcā 7. jūnijā miris Antons Zvirgzdiņš, kuŗu pēdējā gaitā uz Jorkas kapu latviešu nodalījumu 10. jūnijā izvadīja archibīskaps A. Lūsis. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre Herta, meita Valda un znots Hugo Zunde un mazdēls.

● Sv. Andreja draudzes vadība vienojusies ar baznīcas līdzīpašniekiem — igauņu draudzi par ērģeļu kapitālremontu. Remontdarbi notiks augustā un septembrī, izmaksājot ap 8000 dol.

●Latviešu kreditsabiedrības jaunā saimniecības gada divi pirmie mēneši (aprīlis un maijs) jau devuši 6147,23 dol. peļņu, pret 3710,33 dol. gadu iepriekš. Arī biedru skaits pieaudzis uz 2310 pret 2129 pērnajā gadā. Kreditsabiedrības bilance maija beigās bija 2.108.089,89 dol., no tiem ieguldījumi 1.370.747,83 dol. ir biedru krājnoguldījumi, 307.216,75 dol. čeku konti un 275.999,90 dol. iemaksas par akcijām. Izdevumos hipotekārie aizdevumi sasniedz jau 1.036.634,95 dol., bet personīgie aizdevumi 793.912,04 dol. Maijā kreditsabiedrība ieņēmusi 12.837,66 dol. un izdevusi 10.893,86 dol., gūstot 1943,80 dol. peļņu.

● Kanadas latviešu katoļu apvienības rīkotajai gleznu izlozei savus darbus ziedojuši mākslinieki J. Deksnis, A. Kalvāns, A. Strucis, E. Vingris, A. Zvīdris un V. Vabale. Izloze paredzēta gadskārtējā sarīkojumā 5. oktobrī Latviešu namā.

MONTREALA

● Sv. Pāvila draudze savā laukuīpašumā 22. jūnijā rīko Līgosvētkus un savstarpēju apligošanos pie lielā ugunskura. Pēc tam deja telpās un brīvā dabā. Piedalīsies tautas deju grupa Ačkups. Par atspirdzinājumiem un cienastu gādās dāmu komiteja. Ir arī pārnakšņošanas iespējas.

SADBERIJA

● Pēc ilgākas slimošanas 23. maijā savās mājās klusu uz mūžu acis slēdza vecais strēlnieks, DV Sadberijas nodaļas biedrs un vietējās latviešu ev.-lut. draudzes ilggadējais revizijas komisijas loceklis Fricis Kārkliņš. Viņš bija dzimis 1886. gada 30. novembrī Tukuma apriņķī, pirmajā pasaules karā mobilizēts un ieskaitīts 444. Tverskas kājnieku pulkā, bet vēlāk panāca pārskaitīšanu uz 4. Vidzemes latviešu strēlnieku pulku, kuŗā kā sakarnieks piedalījies visās slavenajās kaujās. Frontei sabrūkot, viņš devās bēgļu gaitās uz Iekškrieviju, bet 1922. gadā atgriezās dzimtenē un uzsāka veikalu Rīgā. Otra pasaules kaŗa beigas F. Kārkliņš sagaidīja Vācijā, no kurienes 1950. gadā izceļoja uz Kanadu un apmetās Sadberijā. Kaut jau 64 gadus vecs, viņš atrada darbu vietējā slimnīcā, kuŗā nostrādāja 15 gadu, kad aizgāja pensijā, visus šos gadus atrodot arī laiku sabiedriskai darbībai. Aizgājēju pēdējā gaitā izvadīja māc. E. Ķerģis, goda sardzē pie šķirsta stāvot DV Sadberijas nodaļas biedriem. Atvadvārdus teica un ziedus uz kapa nolika DV Sadberijas nodaļas pr-dis R. Dumpis un draudzes priekšnieka palīgs J. Bērziņš. Bija daudz pavadītāju un ziedu. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre Minna, dēli Vitolds un Andris ar ģimenēm Sadberijā, dēls Rolands Anglijā, 8 mazbērni, viens mazmazbērns, divas māsas dzimtenē un visa Sadberijas latviešu sabiedrība, kas zaudējusi iemīļotu locekli.

L. G.

SV. KATRĪNU LATVIEŠU SKOLAS IZLAIDUMA AKTS

Augšējā uzņēmumā: skolas absolventi ar skolotājiem un viesiem (priekšā no kreisās) — skolotājas N. Briede, V. Barkāne, vecāku padomes priekšsēde M. Dālberga, LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks ar dzīvesbiedri, skolas pārzinis J. Vērdiņš un skolotāja I. Grīnberga; aizmugurē — absolventi Richards Ķipis, Debija Andersone, Gunta Laure, Rita Barkāne, Ilze Gauše, skolotāji E. Steinbacha un H. Sternbergs. — Apakšā pa labi: Eriks Grīnbergs deklamē. — Apakšā pa kreisi: absolvents R. Ķipis, D. Andersone, I. Gauše, R. Barkāne un G. Laure dzied tautas dziesmas V. Frances ģitarpavadījumā. Foto: J. Līgurs

Atbalstāmi Vatikāna u radioraidījumi

AMERIKAS LATVIEŠU KATOĻU APVIENIBAS

ALKA 7. kongresā 1. un 2. jūnijā Čikagā 44 drīz visām lielākajām draudzēm un kopām ASV notu gribu iedzīvināt latviešu katoļu sabiedrībā cila dekrētus, sevišķi tos, kas attiecas uz laju vienu no svarīgākajiem uzdevumiem kongress latvisko saglabāšanu, kā arī Vatikāna un Brīvā radioraidījumu atbalstīšanu. Pēdējos divos gad dā ievēlēja jaunu prezidiju, ALKAs darbība kļ sīgāka. Kongresā sabraukušo delegātu skaits lie ļiem visās latviešu kolonijās ir griba būt viens pīgos uzdevumus.

Kongresu atklāja bīskaps J. Rancāns, dodot savu svētību un norādījumus sapulces uzdevumu sekmīgai veikšanai. No rīkotājiem dalībniekus sveica prāv. B. Baginskis, nolasot arī rakstveida apsveikumus, kādus bija sūtījuši amerikāņu kardinālis Kodijs (J. Cody), latviešu katoļu garīgās aprūpes vadītājs un pārstāvis pie Vatikāna monsinors K. Ručs, garīgās aprūpes vadītājs Rietumvācijā prāv. M. Līzdiks, Latviešu katoļu biedrības Anglijā pr-dis A. Kalvišs, Latviešu katoļu biedrības Druva Vācijā pr-dis A. Homka, Kanadas latviešu katoļu apvienības pr-dis S. Gabrāns, prāv. S. Gaidelis no Austrālijas un prāv. N. Trepša no Ņujorkas. Par kongresa vadītāju izraudzīja Čikagas latviešu katoļu draudzes padomes pr-di J. Vilciņu, kas uzdevumu veica raiti un lietiški.

ALKAs prezidija, revizijas komisijas un atsevišķu draudžu darbības pārskati veidoja krāsainu mozaiku. Atkarā no draudzes lieluma, sastāva un vadības upurēšanās gatavības darbība atsevišķajās draudzēs un kopās bijusi visai atšķirīga. Arī sadarbība ar citām latviešu organizācijām visur nav bijusi vienāda. Ir draudzes, kuŗas ievērojami atbalstījušas dažādus latviešu pasākumus, citas centušās atbalstīt latviešu skolas, bet gandrīz visos ziņojumos izskanēja rūpes par jauniešu valuma rosības trūkumu latviešu sabiedrībā. ALKAs prezidija darbība galvenokārt izpaudusies saišu uzturēšanā starp draudzēm un kopām, palīdzības darba veicināšanā, vērtīga biļetena izdošanā un sabiedriski - kultūrālu sarīkojumu organizēšanā vietās, kuŗas atrodas ALKAs aprūpē.

Vadoties no ziņojuma izkristallizētās kopainas, kongresa dalībnieki vienojās, ka ALKAs prezidija kodols izveidojams pēc iespējas no vienas kolonijas, lai darbība būtu saliedētāka un sekmīgāka. Vienprātīgi par apvienības priekšsēdi turpmākajiem 2 gadiem ievēlēja līdzšinējo P. Daugavieti, bet par vicepriekšsēdiem P. Bebri un J. Gžibovski, ģenerālsekretāru V. Strautu un par prezidija locekļiem St. Belkovski, A. Rudzātu, J. Vilciņu un A. Zalānu. Revīzijas komisijā

NO AMATIEŖIEM . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

sevišķi Roberts un Alma Hirši, kuŗu ziedojums pērnajā gadā jāva iekārtot BATUN biroju, legādāties vajadzīgo inventāru un algot darbinieku.

Sapulce vienojās valdē ievēlēt līdzšinējo locekļu skaitu, gan tuvāk definējot katra valdes locekļa uzdevumus. Valdē ievēlēja: igauņus V. Vinkmanu, H. Ainso un R. Virkmu (ar A. Jurjādo, M. Kūskveri un M. Linamu kā substitūtiem), latviešu prāv. N. Trepšu, Dr. Dz. Paegli un I. Rupneru (ar O. Balodi, H. Ozoliņu un I. Bērziņu kā substitūtiem); lietuvieši savu pārstāvju pilnu sastāvu paziņos vēlāk, pagaidām bez prelāta J. Balkūna, N. Umbražas un D. Bulgāres izraudzīja vēl P. Vītenu.

Sapulci pabeidza diskusijas par baltiešu delegācijām, kuŗas šoruden plāno apmeklēt Apvienoto nāciju misijas. Dr. Dz. Paegle kuŗa ziņā ir delegāciju koordinēšana, sniedza dažus norādījumus, kā informēt diplomātus par mūsu lietu un iegūt viņu atbalstu. A. Jurjādo vadībā pārrunāja vizītēs iesniedzamās rezolūcijas uzmetumu, bet O. Ārens ziņoja par darbu komitejās, kuŗas līdz šim jau izveidotas, lai gatavotos šī projekta īstenošanai.

Gada sapulci vadīja prelāts J. Balkūnas un prāv. N. Trepša, ar M. Linemu un A. Nommu kā sekretārēm. Pēcpusdienas sesijā klātesošais kubiešu diplomāts Agvilera cildināja sapulces dalībniekus par viņu plašajām zināšanām un profesionālo pieeju pārrunās par Apvienoto nāciju likumiem un darbību.

D. V.

TO ZIŅAS

dozes
ini
sabez
gāru
nu

lilu
ņu
to-
ku
On-
žu
uk-
ar
tu
rā.
pie
ju
cd-
il-
as
u.
ct.
ni-
pē-
at-
a-
ar
r-
go

10.893,86 dol., gūstot 1943,80 dol. peļņu.

● Kanadas latviešu katoļu apvienības rīkotajai gleznu izlozei savus darbus ziedojuši mākslinieki J. Deksnis, A. Kalvāns, A. Strucis, E. Vingris, A. Zvīdris un V. Vabale. Izloze paredzēta gadskārtējā sarīkojumā 5. oktobrī Latviešu namā.

MONTREALA

● Sv. Pāvila draudze savā laukū īpašumā 22. jūnijā rīko Līgosvētkus un savstarpēju aplīgošanos pie lielā ugunskura. Pēc tam deja telpās un brīvā dabā. Piedalīsies tautas deju grupa Ačkups. Par atspirdzinājumiem un cienastu gādās dāmu komiteja. Ir arī pārnakšņošanas iespējas.

SADBERIJA

● Pēc ilgākas silmošanas 23. maijā savās mājās klusu uz mūžu acis slēdza vecais strēlnieks, DV Sadberijas nodaļas biedrs un vietējās latviešu ev.-lut. draudzes ilggadējais revīzijas komisijas loceklis Fricis Kārkliņš. Viņš bija dzimis 1886. gada 30. novembrī Tukuma apriņķī, pirmajā pasaules karā mobilizēts un ieskaitīts 444. Tverskas kājnieku pulkā, bet vēlāk panāca pārskaitīšanu uz 4. Vidzemes latviešu strēlnieku pulku, kurā kā sakarnieks piedalījies visās slavenajās kaujās. Frontei sabrūkot, viņš devās bēgļu gaitās uz Iekškrieviju, bet 1922. gadā atgriezās dzimtenē un uzsāka veikalu Rīgā. Otra pasaules kara beigas F. Kārkliņš sagaidīja Vācijā, no kurienes 1950. gadā izceļoja uz Kanadu un apmetās Sadberijā. Kaut jau 64 gadus vecs, viņš atrada darbu vietējā slimnīcā, kurā nostrādāja 15 gadu, kad aizgāja pensijā, visus šos gadus atrodot arī laiku sabiedriskai darbībai. Aizgājēju pēdējā gaitā izvadīja māc. E. Ķerģis, goda sardzē pie šķirsta stāvot DV Sadberijas nodaļas biedriem. Atvadvārdus teica un ziedus uz kapa nolika DV Sadberijas nodaļas pr-dis R. Dumpis un draudzes priekšnieka palīgs J. Bērziņš. Bija daudz pavaditāju un ziedu. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre Minna, dēli Vitolds un Andris ar ģimenēm Sadberijā, dēls Rolands Anglijā, 8 mazbērni, viens mazmazbērns, divas māsas dzimtenē un visa Sadberijas latviešu sabiedrība, kas zaudējusi iemīļotu locekli. L. G.

IDUMA AKTS
(priekšā no kreisās) — skolotā-
erga, LNAK izglītības nozares va-
skolotāja I. Grīnberga; aizmugu-
Rita Barkāne, Ilze Gauše, sko-
Grīnbergs deklamē. — Apakšā pa
un G. Laure dzied tautas dzies-
Foto: J. Ligurs

Atbalstāmi Vatikāna un BLB radioraidījumi

AMERIKAS LATVIEŠU KATOĻU APVIENĪBAS 7. KONGRESS

ALKA 7. kongresā 1. un 2. jūnijā Čikagā 44 delegāti no gandrīz visām lielākajām draudzēm un kopām ASV apliecināja vienotu gribu iedzīvināt latviešu katoļu sabiedrībā 2. Vatikāna koncila dekrētus, sevišķi tos, kas attiecas uz laju apustulātu. Par vienu no svarīgākajiem uzdevumiem kongress atzina jaunatnes latvisko saglabāšanu, kā arī Vatikāna un Brīvās Latviešu Balss radioraidījumu atbalstīšanu. Pēdējos divos gados, kopš 1966. gadā ievēlēja jaunu prezidiju, ALKAs darbība kļuvusi daudz rosīgāka. Kongresā sabraukušo delegātu skaits liecināja, ka katoļiem visās latviešu kolonijās ir griba būt vienotiem un veikt kopīgos uzdevumus.

Kongresu atklāja biskaps J. Rancāns, dodot savu svētību un norādījumus sapulces uzdevumu sekmīgai veikšanai. No rīkotājiem dalībniekus sveica prāv. B. Baginskis, nolasot arī rakstveida apsveikumus, kādus bija sūtījuši amerikāņu kardinālis Kodijs (J. Cody), latviešu katoļu garīgās aprūpes vadītājs un pārstāvis pie Vatikāna monsinjors K. Ručs, garīgās aprūpes vadītājs Rietumvācijā prāv. M. Lizdiks, Latviešu katoļu biedrības Anglijā pr-dis A. Kalvišs, Latviešu katoļu biedrības Druva Vācijā pr-dis A. Homka, Kanadas latviešu katoļu apvienības pr-dis S. Gabrāns, prāv. S. Gaidelis no Austrālijas un prāv. N. Trepša no Ņujorkas. Par kongresa vadītāju izraudzīja Čikagas latviešu katoļu draudzes padomes pr-di J. Vilciņu, kas uzdevumu veica raiti un lietiški.

ALKAs prezidija, revīzijas komisijas un atsevišķu draudžu darbības pārskati veidoja krāsainu mozaīku. Atkarā no draudzes lieluma, sastāva un vadības upurēšanās gatavības darbība atsevišķajās draudzēs un kopās bijusi visai atšķirīga. Arī sadarbība ar citām latviešu organizācijām visur nav bijusi vienāda. Ir draudzes, kuras ievērojami atbalstījušas dažādus latviešu pasākumus, citas centušās atbalstīt latviešu skolas, bet gandrīz visos ziņojumos izskanēja rūpes par jauniešu vairuma rosības trūkumu latviešu sabiedrībā. ALKAs prezidija darbība galvenokārt izpaudusies saišu uzturēšanā starp draudzēm un kopām, palīdzības darba veicināšanā, vērtīga biļetena izdošanā un sabiedriski - kultūrālu sarīkojumu organizēšanā vietās, kuras atrodas ALKAs aprūpē.

Vadoties no ziņojuma izkristallizētās kopainas, kongresa dalībnieki vienojās, ka ALKAs prezidija kodols izveidojams pēc iespējas no vienas kolonijas, lai darbība būtu saliedētāka un sekmīgāka. Vienprātīgi par apvienības priekšsēdi turpmākajiem 2 gadiem ievēlēja līdzšinējo P. Daugavieti, bet par viceprieksšēžiem P. Bebri un J. Gžibovski, ģenerālsekretāru V. Strautu un par prezidija locekļiem St. Belkovski, A. Rudzātu, J. Vilciņu un A. Zalānu. Revīzijas komisijā savukārt ievēlēja J. Gercānu, J. Motivānu un K. Tuču.

Par galveno uzdevumu turpmākajā darbībā kongress atzina jaunatnes iesaistīšanu latviskajā rosībā un pasākumos, tāpat draudžu locekļu vēl stingrāku iekļaušanu baznīcas dzīvē un darba turpināšanu eukūmēniskajā kustībā. Kongresa dalībnieki arī atzina, ka atbalstāmi Vatikāna un Brīvās Latviešu Balss (Rietumvācijā) radioraidījumi latviešu valodā uz okupēto Latviju.

Kongresa otrā dienā visi delegāti un vietējā Aglonas draudze piedalījās svinīgā dievkalpojumā, kuru celebrēja bīskaps J. Rancāns, asistējot prelātam L. Vārnam un prāvestam A. Goldikovskim, bet spredīkotāju prāvestam J. Pudānam. Čikagas latviešu katoļu draudzes koris dziedāja Grūbera Sv. Ambrozija mesu. Dievkalpojums beidzās ar kopīgi nodziedātu Latvijas un Aglonas dievmātes himnu.

Kongresa gaitā dalībnieki noklausījās arī dažus priekšlasījumus. Prāv. J. Pudāns runāja par laju pienākumiem un lomu katoļu baznīcā pēc 2. Vatikāna koncila, bet prof. J. Motivāns, prof. Fr. Murāns un mag. K. Znotiņš vadīja paneldiskusijas, skaļot nacionālus, reliģiskus un sabiedriskus jautājumus. Dzīvas pārrunas notika par pašreiz trīs lielo kustību iemesliem: prof. J. Motivāns runāja par hipiju, nēģeru un studentu kustībām, kuģām gribēja pievienot arī jaunus strāvojumus katoļu baznīcā. Pārrunāja dažādos motīvus un dzinējspēkus, kuŗi šīs kustības uzstur, tāpat vajadzību izkopt individa raksturu.

Labi apmeklētā kongresa noslēgumā Aglonas draudzes dāmu komiteja bija rūpējusies par kopīgām pusdienām, kuŗas aizrītēja sirsnībā un saskaņā, katram sirdī apņemoties kalpot arī turpmāk Dievam un savai tautai.

Z. K.

Gaŗezers atbrīvots no federālajiem nodokļiem

Latviešu centra Gaŗezera kārtējā padomes sēdē 8. jūnijā Gaŗezera padomes pr-dis V. Treimanis ziņoja, ka saņemts paziņojums no ASV valdības, ka Gaŗezers kā organizācija atbrīvots no visiem federālajiem nodokļiem. Tādēļ personas, kas atbalsta Gaŗezeru ar ziedojumiem, attiecīgās summas var uzrādīt savās ienākumu nodokļu deklarācijās atbrīvošanai no nodokļa. Turpretim pavalsts nekustamā īpašuma nodoklis, kas pagājušā gadā bija 788,09 dol., jāmaksā. Ja tomēr nometnes bērnu skaits kopā ar vasaras vidusskolas audzēkņu skaitu pārsniegtu pusi no Mičigenas pavalsti dzīvojošajiem (? — Red.), Gaŗezera vadība būtu tiesīga prasīt no pavalsts valdības nekustamā īpašuma nodokļa atlaišanu.

Padome iepazinās ar zvērinātā grāmatveža sastādīto Gaŗezera 1967. gada budžetu, kuŗu pēc pārrunām pieņēma un iesniegs akcionāru sapulcei 6. jūlijā. Bilancē aktīvā un pasīvā sabalansēta uz 147.179,59 dol. Bilancē 153,5 akru lielais zemesgabals (pie ezera) minēts 26.000 dol. vērtībā resp. iegādāšanās cena, bet lietpratēji atzinuši, ka pašreizējā tirgus cena ir 3—4 reizes lielāka. Arī vasaras vidusskola ir vērtīgāka, jo bilancē minētajā 21.389,61 dol. summā nav ieskaitīts talcinieku veiktais darbs. Pārējo ēku pašreizējā vērtība minēta 86.529,84 dol., bet inventārs 12.267 dol., kaut tā iegādes vērtība pārsniedz 15.000 dol. Aizvadītajā gadā ieņemti 45.136,45 dol., taču šai summā nav ieskaitīti ienākumi par pārdotajām akcijām. Izdevumi bijuši 51.734,60 dol., tātad — par vairāk nekā 5000 dol. pārsniedzot ienākumus.

Nometnes administrātors V. Klētnieks ziņoja, ka kopš iepriekšējās padomes sēdes 22. martā saņemtas šādas iemaksas par akcijām: no Deitonas latviešu draudzes 107 dol., Kalamazū latviešu draudzes 100 dol., Milvoku Sv. Jāņa draudzes 400 dol., Klīvlendas Apvienotās draudzes 400 dol., ASV DV zemes valdes 1500 dol. un no DV apvienības Klīvlendā 200 dol., kopā 2707 dol. No kopīgās summas 2150 dol. doti zēnu internāta izbūvei. Individuālie ziedotāji bijuši: Dr. A. Kaķis Kolumbusā 25 dol., R. un E. Freimaņi Kalamazū 10 dol., Klīvlendas latviešu Miera draudze 40 dol., Dr. N. Kazmers Leikvjū 25 dol., Klīvlendas Apvienotā draudze 60 dol., Mineapoles skauti un gaidas 21,29 dol., Klīvlendas skautu vienība 100 dol., Linkolnas draudzes svētdienas skola 15,25 dol., Dr. A. Liepiņš Čikagā 25 dol., Mineapoles St. Paulas draudzes dāmu komiteja 100 dol., Klīvlendas Mārtiņa Lutera draudze 50 dol., V. Krāslavietis 10 dol.; kopā 481,50 dol., no tiem 151,25 dol. zēnu internāta celšanai.

Valdes pr-dis J. Gailītis savukārt ziņoja, ka paveikti visi priekšdarbi mantu izlozei un ka Lansingas latviešu draudze cer vēl pirms 1. jūlija izsūtīt lozes ap 4000 latviešu ģimenēm, kuŗu adreses atrodas Gaŗezera kartotēkā. Pati izloze notiks 29. septembrī, laimētājus paziņojot latviešu laikrakstos.

Pašreizējie padomes locekļi Jēkabs Gailītis un Voldemārs Priednieks darba apstākļu dēļ atteicās kandidēt nākošajās vēlēšanās. Par kandidātiem uz padomes locekļu amatiem sēdē vienojās nominēt jaunatnes darbinieku Lauri Kalniņu, Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes mācītāju Eduardu Putniņu un Detroitas Kristus draudzes locekli V. Intgomu, bet revīzijas komisijai līdzšinējo — Klīvlendas Apvienotās draudzes pārst. T. Berkuli. A. Lācim atteicoties kandidēt, viņa vietā nominēja Annu Zepu no Sv. Jāņa draudzes Milvoķos.

E. B.

Tveice, termometram rādot 95 Fārenheita grādus, apgāda Ceļinieks rīkotā simpozija dalībniekus „izdzinusi' ēnainajā Kalamazū latviešu biedrības nama dārzā; pa labi — referents prof. Dr. Jāzeps Lelis.
Foto: A. Ruņģis

Mūsu nacionālpolitiskās problēmas

JAUNATNES APGĀDA CEĻINIEKS RĪKOTAIS SIMPOZIJS (1)

Jaunatnes apgāds Ceļinieks 8. un 9. jūnijā Kalamazū latviešu biedrības namā bija rīkojis simpoziju par latviešu nacionālpolitiskām problēmām, lai tādējādi pieminētu Latvijas valsts proklamācijas 50. gadskārtu. Simpozijā piedalījās 47 aicināti viesi no Vašingtonas, Ņujorkas, Detroitas, Annarboras, Čikagas, Medisonas, Mineapoles un Kalamazū, kā arī no Toronto, Hamiltonas, Vindzoras un Niagaras Kanadā. To vidū bija Latviešu preses biedrības vicepr-de Rita Gāle,un ALJAs un LNJAK priekšsēži Valdis Daiga un Auseklis Zaķis ar daļu savu valžu locekļiem, LNAK valdes loceklis Guntis Liepiņš, „Jaunās Gaitas" atb. redaktors Laimonis Zandbergs, „Mēs" atb. redaktors Aivars Ruņģis, abu minēto žurnālu un arī „Mazputniņa" redakciju locekļi un pasaules latviešu jaunatnes kongresa rīcības komitejas viceprieksšēdis Valdis Liepiņš. Simpoziju vadīja apgāda Ceļinieks padomes priekšsēdis prof. Dr. Andrejs Olte.

Simpozija referātu ciklu ievadīja Medisonas universitātes profesors Dr. Valters Nollendorfs ar referātu „Iespējamības un varbūtības: jautājumu un atbilžu robežas". Referents aizrādīja, ka neskars jautājumu, ko latvieši dzimtenē pašreiz varētu darīt, lai tauta atgūtu pašnoteikšanās tiesības savā zemē, bet runās par svešuma latviešu iespējām un uzdevumu cīnīties savas tautas labā. Attiekšmē uz pašreizējo situāciju referents konstatēja, ka mums ir daudz dažādu pasākumu gan tīri kultūrālajā, gan arī politiskajā plāksnē; bez tam esam arī materiāli labi situēti, jo varam ar lielām summām atbalstīt sabiedriskus pasākumus. Taču reizē jākonstatē, ka visai darbībai līdz šim bijusi minimāla ietekme uz latviešu situāciju dzimtenē. Rodas jautājums, kādēļ mums nav panākumu, par spīti lielajam enerģijas un materiālu patēriņam. Analizei vispirms varētu iedomāties sabiedrības struktūras modeli, kuŗā starp mums un tautu Latvijā ir divi lieli šķēršļi: 1) padomju pārvaldes aparāts Latvijā; 2) mūsu sabiedroto politiskā struktūra šeit. Varam konstatēt, ka mūsu sabiedroto izpildvaras aparātu mums līdz šim nav izdevies ietekmēt. Mums līdz šim arī nav bijis izstrādātu hipotežu, ko mērķtiecīgi darīt un kā gūt praktiskus rezultātus, tāpat kā mums nav bijis metožu, kā praktiski izvērtēt savas līdzšinējās darbības rezultātus. Lai situāciju labotu, mums nākotnē vajadzētu pievērsties divām problēmām: 1) kā izveidot labas, ietekmīgas hipotezes mūsu darbam; 2) kā šo hipotežu lietderību pierādīt. Izveidojot dažādas hipotezes un rūpīgi izvērtējot to lietderības koeficientu, vieglāk izvairīties no liekas enerģijas izšķiešanas projektos, kuŗi nedod rezultātus, kas samērīgi ar izšķiesto enerģiju. Jebkuŗā eventuālā nākotnes attīstības hipotezē nedrīkstam aizmirst, ka jāielēš arī laika elements. Ir jau dažādas aplēses, kuŗas mēģinājušas noteikt, cik ilgā laikā, turpinoties pašreizējiem apstākļiem un pašreizējām tendencēm, latviešu tautas elementu Latvijā būs nomainījis vai nomācis krievu elements. Bez tam, veicot darbus nākotnē, mums vērīgi būtu jālūkojas, lai par daudz līdzekļu un enerģijas neizšķiestu trimdas pašsaglabāšanai, bet lai vairāk un efektīvāk darbs būtu veltīts tautas saglabāšanas problēmām Latvijā.

Minesotas universitātes politisko zinātņu profesors un ASV DV zemes valdes loceklis Jānis Peniķis runāja par tematu „Latviešu tautas ģeopolitiskais stāvoklis pēc t.s. aukstā kaŗa". Referents konstatēja, ka politiskajā situācijā pēdējo 10 gadu laikā noticis spēku pārgrupējums. Tagad var runāt par četriem lieliem spēku grupējumiem attiekšmē uz notikumiem Eiropas kontinentā: 1) Pad. savienība; 2) bijušās Pad. savienības satelītvalstis Eiropā; 3) Rietumeiropas valstu komplekss; 4) ASV. Pieaugošu nozīmi politiskajā konstellācijā ieguvušas satelītvalstis un Rietumeiropas valstu komplekss. Analizējot Latvijas politiskās iespējas nākotnē, bieži vien jāievēro arī citi, ne tikai politiskie faktori, piemēram, liela nozīme var piekrist attīstības iespējām kultūras laukā. Protams, jāapzinās, ka pagaidām Latvija vēl arvien ir tādā situācijā, kuŗā nevaram par to runāt kā par politikas subjektu; tāpat arī pasaules latviešu darbs politiskajā plāksnē vēl arvien nav kļuvis par svarīgu starptautiskās politikas faktoru. Taču pēdējos 10 gados notikušās pārmaiņas pasaulē atļauj mums lēst, ka arī mēs kādreiz varētu gaidīt situācijas maiņu attiekšmē uz Latvijas stāvokli Eiropā. Svarīgākās pārmaiņas Pad. savienības ietekmes sfairā līdz šim bijušas: 1) Pad. savienības un Ķīnas konflikts, kuŗa ietekmē Maskavas satelīti, uzmanīgi manevrējot, ieguvuši dažādas koncesijas un daļēju neatkarību no Pad. savienības; reizē ar to Austrumeiropas valstis izveidojušās, kaut ar dažādu atkarības pakāpi no Maskavas, jau par atsevišķu politisku spēku; 2) satelītvalstīs pazuduši no politiskās skatuves Maskavā skolotie vadoņi, bet jaunie vadoņi brīžiem izrāda gluži nacionālšovinistiskas tendences; 3) jaunajiem vadoņiem satelītvalstīs, bet arī pašā Pad. savienībā vairāk jārēķinās ar „spiedienu no apakšas" t.i. ar studentu, mākslinieku un literātu prasībām. Mums svarīgās pārmaiņas Rietumeiropā ir: 1) t.s. koptirgus izveidošanās, kuŗa ietekmē ir maģisks pievilkšanas spēks attieksmē uz bijušajiem satelītiem; 2) Rietumeiropa savā politiskajā un militārajā ievirzē kļuvusi daudz neatkarīgāka no ASV; 3) Rietumvācija modificējusi Halšteina doktrīnu un uzsākusi saimniecisku un politisku attiekšmju veidošanu ar bijušajām satelītvalstīm; 4) ASV mīkstākā politika iepretim Austrumeiropai veicina padomju imperijas drupināšanu, jo neitralizē Maskavas trumpi, ka ASV it kā varētu apdraudēt satelītvalstis militāri. Ja agrākā monolita drumstalošanās nonāk jau līdz pašām Pad. savienības robežām, tad agrāk vai vēlāk šī drumstalošanās var skart apgabalus arī otrpus šīm robežām. Reizē ar to latviešu politiskās izredzes (gan laika ziņā nenosakāmai nākotnei) šobrīd varētu vērtēt optimistiskāk nekā pirms 10 gadiem.

Rakstnieks un žurnālists Aivars Ruņģis par referāta tematu bija izvēlējies aktūto problēmu „Tauta pārsvešināšanās draudos". Referents konstatēja, ka Pad. savienībā valdošās krievu tautas politikas rezultātā Latvijā radīti apstākļi, kuŗi ārkārtīgi apdraud latviešu tautas etnisko eksistenci. Kopš 1939. gada Vācijas un Pad. savienības slepenā līguma parakstīšanas Maskava mērķtiecīgi rīkojusies, lai pilnīgi iegūtu savā varā Baltijas valstu telpu. Šī nolūka sasniegšanai Pad. savienība vispirms lietojusi militārus līdzekļus, bet pēc tam ar dažādām restrikcijām noslēgusi Baltijas telpu no brīviem politiskiem un kultūras sakariem ar Eiropu. Vietā stājušies Pad. savienībā valdošās krievu tautas centieni izmainīt Baltijas telpas etnisko seju, ieplūdinot tajā arvien vairāk krievu, dodot visur priekšroku krievu valodai, krievu skolām, krievu jaudīm, tai pašā laikā apzīmējot šīs telpas agrāko saimnieku centienus paturēt etniskās īpatības par „nacionālu šovinismu", „buržuazisku nacionālismu" u.t.l. Iedzīvotāju skaita izmaiņu, piemēram, rāda šādi dati: ja 1935. gadā Rīgā bija 242.590 latviešu un 33.022 krievu, tad 1959. gadā Rīgā bija 270.000 latviešu un 257.947 krievu. Šādu tautas etniskās teritorijas pārsvešināšanu ar svešu, t. i. krievu elementu veicina: 1) padomju kaŗaspēka nometināšana Latvijas territorijā; 2) krievu valodas arvien konsekventāka ieviešana sadzīvē, piemēram, skolās un iestādēs; 3) senu latviešu tradiciju un sadzīves elementu diskriminēšana, un jaunu, krievisku tradiciju ieviešana; 4) neierobežota valsts varas propaganda par internacionālu tautu draudzības veidošanu krievu vadībā un krievu valodā; 5) latviešu skolu sistēmas pakļaušana Maskavā izstrādātajām programmām; 6) reliģiskās dzīves ierobežošana; 7) mākslīgi kāpināta, Latvijas lokālajiem apstākļiem nepiemērota rūpniecības izveidošana ar krievu speciālistu ievešanu Latvijā.

Faktiski šī ir krievu cara laikos sāktās imperiālistiskās politikas turpināšana. Sekas var būt latviešu tautas kā etniskas vienības izdeldēšana. Latvijā jebkāda domu izmaiņa, lai konstatētu un izvērtētu pārmaiņas, kuŗas radījusi padomju politika, nav iespējama. Pašu latviešu cenšanās noteikt savu dzīvi nav reālizējama (jāatceras t.s. berklāviešu kustības likvidēšana!). Ir nepieciešama kāda aktīva rīcība nākotnē, lai atņemtu latviešiem un rī citām Pad. savienībā iekļautajām tautām bailes no etniskās nāves. Šis ir īstenībā Eiropas mēroga uzdevums, jo Pad. savienība atklāti deklarējusi un atkārtoti pierādījusi savu savtīgo ieinteresētību Eiropas nākotnes veidošanā pēc savas „receptes".

(Nobeigums sekos)

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

● Mācību gada nobeiguma akti Ņujorkas latviešu skolās notika divās nedēļu nogālēs. Pirmā mācības beidza Ņudžersijas skola 1. jūnijā, kad 8. klasi absolvēja 6 audzēkņi. Šis bija Ņudžersijas skolas 6. izlaidums. Skolu beidza Maira Bierne, Maira Bundža, Ilze Ledviga, Andra Putene, Laila Saliņa un Andris Kļaviņš. Pārējās skolās mācības beidzās 9. jūnijā. Jonkeros 13. izlaidumā skolu beidza Brigita Irbe, Māra Krēsliņa, Ilze Krūmiņa, Rūta Mackara, Nora Zālīte, Roberts Batarags un Ansis Vallēns. Šī skola darbojas jau 17 gadu, tās kopīgais absolventu skaits ir 106. Mācību gadu pabeidzot, visās skolās bija svētbrīdis, kam sekoja izlaiduma akts ar skolēnu priekšnesumiem. Jonkeros aktā piedalījās sirmais skolu darbinieks M. Celms, Brukliņā redaktors K. Rabācs, Ņudžersijā dzejniece R. Gāle, Džamaikā draudzes pr-ks M. Kļaviņš, bet Longailendā aktu vadīja skolas pārzinis T. Dukāts. Brukliņā bērnu koris dziedāja, kā arī sniedza uzvedumu „Balto bērzu zeme". Jonkeros varēja skatīt vienu aiņu no Brigaderes lugas „Maija un Paija" audzēkņu uzvedumā, bet Džamaikā izrādīja „Neiesmīdināmā princese". Sarīkojums beidzās ar vecāku rīkotu azaidu un rotaļām. Visur bija arī skolēnu darbu skates, kuŗas rādīja, kas katrā klasē paveikts. Trīs Ņujorkas skolās — Brukliņā, Longailendā un Džamaikā — šogad absolventu nebija, jo tajās mācības pagarinātas par vienu gadu, pievienojot 8. klasi. Ņudžersijā un Jonkeros šo vienu skolas gadu pievienoja iepriekšējos gados. Ņujorkas 5 skolās kopskaitā mācās 342 audzēkņi.

DEMOINA

● DV apvienības Demoinā laukū īpašumā Saulkalnē 1. jūnijā notika ASV vidējo rietumu DV apvienību 8. gadskārtējās šaušanas sacīkstes, iztrūkstot dalībniekiem no Minesotas un Kolorado. Sacensības notika ar 22. kalibra šautenēm un pistolēm. Sacensībā ar šautenēm sieviešu klasē Ruta Krūmiņa panāca 95 punktu ieguvumu no 100 iespējamajiem, bet zēnu klasē uzvarēja Pēteris Kļaviņš ar 91 punktu, 2. Andris Vilks ar 88 p. un 3. Mārtiņš Kļaviņš ar 83 punktiem. Vienību sacensībā ar 401 no iespējamiem 450 punktiem uzvarēja Milvoku apvienība (vienības kapteinis Z. Butkus), 2. Demoina (A. Krūmiņš) ar 381 p., 3. Čikaga (I. Švānfelds) ar 352 p. un 4. Linkolna (A. Eglīte) ar 325 punktiem. Labākais individuālais šāvējs izrādījās Zanis Butkus, no iespējamajiem 150 punktiem sašaipjot 138. Vienību sacensībā šaušanā ar pistolēm uzvarēja Demoinas apvienība ar 209 no iespējamiem 300 punktiem, 2. Milvoki ar 148 p., 3. Linkolna ar 133 p. un 4. Čikaga ar 106 punktiem. Individuāli labākais šāvējs ar pistoli bija Emils Vaisvilas no Demoinas ar 77 no iespējamiem 100 punktiem. Milvoku apvienība otru gadu pēc kārtas ieguva ceļojošo kausu šaušanā ar šauteni, bet teicamākajai vienībai šaušanā ar pistoli ceļojošu kausu bija dāvinājusi DV apvienība Linkolnā. To uzvarētājiem — DV apvienības Demoinā vienībai pasniedza Linkolnas apvienības prks Roberts Matulis un vanadžu kopas pr-ce Betija Glāgava. Vakarā Aijovas latviešu biedrības namā notika draudzības vakars, kuŗā uzvarētājiem pasniedza balvas. Dziedāja DV dubultkvartets Z. Drandes vadībā. Par vakariņām bija gādājušas vietējās vanadzes, bet par deju mūziku rūpējās Linkolnas akordeonisti B. un P. Glāgavi, kā arī pašu māju „mūzikas meistars" Bogdanovs.

Sk.

GRAND RAPIDI

● Latviešu skolas vecāku padomes 30. maijā rīkotajā bērnu un jauniešu dienā Mežvidos priekšnesumus ievadīja ar svētbrīdi māc. Kr. Hermanis, pēc tam uzrunu teica skolas pārzinis V. Libants. Visus iepriecināja J. Sulaiņa vadītā jauniešu orķestra un E. Blūmas vadītās deju kopas Ritenītis disciplinētā uzstāšanās. Lielākajiem bērniem bija noorganizēts šķēršļu gājiens, kuŗu vadīja A. Kalēja, B. Taube un S. Daukša, bet mazākajiem — rotaļas un sporta spēles, par kuŗām rūpējās A. Pastenieks ar palīgiem. Skolotājiem un skolēniem pulcējoties centrālajā laukumā, kuŗā izveidoti apstādījumi, iestādīja Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres ozolu. Par spīti untumainajam laikam, zaļumnieku skaits sniedzās pie 200.

● Pēc ilgākas slimošanas 13. maijā 60 gadu vecumā miris melnārietis Pēteris Kerods, kuŗu apbedīja 18. maijā Vudlauna kapos Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes nodalījumā.

V. Z.

ATSAUCIETIES, JŪS MEKLĒ!

Meklējam šādas personas:

1) Andersons, Arnolds, dzimis 1922. gada 31. janvārī Rīgā; 1958. gadā dzīvojis Irvingtonā, Ņudžersijā.

2) Prof. Dr. Eglītis, Jānis—Arnolds, dzimis 1902. gada decembrī Cēsu apriņķa Kārļos; kādreiz dzīvojis Pitsburgas apkārtnē.

3) Gurecka (Gureckas), Erika, dzim. Murāns, Jāņa meita, dzimusi 1927. gada 25. decembrī Daugavpilī, un

4) Gureckis Jānis, dzimis 1923. gada 27. decembrī; abi dzīvojuši Neištates nometnē Vācijā, 1951. gadā izlidojuši no Brēmenes uz Šohariju (Schoharie) Ņujorkas pavalstī.

5) Jākobsons, Ernests - Arvids, dzimis 1916. gada 16.martā Tukumā; dzīvojis Filadelfijas apkārtnē.

6) Prof. Miesnieks, Raimonds, kādreiz dzīvojis Mineapolē.

7) Zītars, Alfreds - Oskars, dzimis 1915. gada 25. martā.

Ziņas pieprasāmas un adreses paziņojamas: American Latvian Association, Suite 913, Shoreham Building, 806 15th St., N. W., Washington, D. C. 20005, U. S. A.

Adrešu paziņotājiem piesūtām meklētāja adresi vai vēstuli tieša kontakta nodibināšanai, bet bez meklētās personas atļaujas nevienu adresi neizdodam. Adrešās. Pad. meklētājus lūdzam pievienot ziedojumu izdevumu segšanai; no ārzemēm pievienojami starptautiskie pasta atbildes kuponi.

Amerikas latviešu apvienība

ATSLĒGA

(Pārnesums no 3. lpp.)

ditas godkāres un skaudības apmiglotās acis viņam liedz saskatīt savu talantu no Dieva žēlastības. To apliecina līdz nāvei nīstais skolotājs. Par šo apliecinājumu meistars saņem rejošas lamas. Egoismā zūdoties un gremžoties, Mīlitim nav pat dūšas kaut atriebes kārē triumfēt ar meistara sievas mīlestības nozagšanu. To viņš dara tikai tad, kad tam draud nāves stunda. Turaids savā lomā bija traģisks līdz komiskumam. Likās, ka viņš tika vistuvāk autora dotajam tēlam no visiem pieciem aktieŗiem.

Izrāde ar viena cēliena norisi un traģiku panāk spraigumu un eksplozīvus momentus, kādus ne katrreiz iespēj trīs vai vairāk cēlienu drāmas. pat klasiskajā literātūrā. Dekorācijas bija devis Ainis Priedīte. Patvertnes krēsla un biezo mūru nojauta sakļāvās ar notikumu un reizēm iedesniedza Linkolnas apvienības prks Roberts Matulis un vanadžu kopas pr-ce Betija Glāgava. Vakarā Aijovas latviešu biedrības namā notika draudzības vakars, kuŗā uzvarētājiem pasniedza balvas. Dziedāja DV dubultkvartets Z. Drandes vadībā. Par vakariņām bija gādājušas vietējās vanadzes, bet par deju mūziku rūpējās Linkolnas akordeonisti B. un P. Glāgavi, kā arī pašu māju „mūzikas meistars" Bogdanovs.

Sk.

GRAND RAPIDI

● Latviešu skolas vecāku padomes 30. maijā rīkotajā bērnu un jauniešu dienā Mežvidos priekšnesumus ievadīja ar svētbrīdi māc. Kr. Hermanis, pēc tam uzrunu teica skolas pārzinis V. Libants. Visus iepriecināja J. Sulaiņa vadītā jauniešu orķestra un E. Blūmas vadītās deju kopas Ritenītis disciplinētā uzstāšanās. Lielākajiem bērniem bija noorganizēts šķēršļu gājiens, kuŗu vadīja A. Kalēja, B. Taube un S. Daukša, bet mazākajiem — rotaļas un sporta spēles, par kuŗām rūpējās A. Pastenieks ar palīgiem. Skolotājiem un skolēniem pulcējoties centrālajā laukumā, kuŗā izveidoti apstādījumi, iestādīja Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres ozolu. Par spīti untumainajam laikam, zaļumnieku skaits sniedzās pie 200.

● Pēc ilgākas slimošanas 13. maijā 60 gadu vecumā miris melnārietis Pēteris Kerods, kuŗu apbedīja 18. maijā Vudlauna kapos Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes nodalījumā.

V. Z.

ATSAUCIETIES, JŪS MEKLĒ!

Meklējam šādas personas:

1) Andersons, Arnolds, dzimis 1922. gada 31. janvārī Rīgā; 1958. gadā dzīvojis Irvingtonā, Ņudžersijā.

2) Prof. Dr. Eglītis, Jānis—Arnolds, dzimis 1902. gada decembrī Cēsu apriņķa Kārļos; kādreiz dzīvojis Pitsburgas apkārtnē.

3) Gurecka (Gureckas), Erika, dzim. Murāns, Jāņa meita, dzimusi 1927. gada 25. decembrī Daugavpilī, un

4) Gureckis Jānis, dzimis 1923. gada 27. decembrī; abi dzīvojuši Neištates nometnē Vācijā, 1951. gadā izlidojuši no Brēmenes uz Šohariju (Schoharie) Ņujorkas pavalstī.

5) Jākobsons, Ernests - Arvids, dzimis 1916. gada 16.martā Tukumā; dzīvojis Filadelfijas apkārtnē.

6) Prof. Miesnieks, Raimonds, kādreiz dzīvojis Mineapolē.

7) Zītars, Alfreds - Oskars, dzimis 1915. gada 25. martā.

Ziņas pieprasāmas un adreses paziņojamas: American Latvian Association, Suite 913, Shoreham Building, 806 15th St., N. W., Washington, D. C. 20005, U. S. A.

Adrešu paziņotājiem piesūtām meklētāja adresi vai vēstuli tieša kontakta nodibināšanai, bet bez meklētās personas atļaujas nevienu adresi neizdodam. Adrešās. Pad. meklētājus lūdzam pievienot ziedojumu izdevumu segšanai; no ārzemēm pievienojami starptautiskie pasta atbildes kuponi.

Amerikas latviešu apvienība

ATSLĒGA

(Pārnesums no 3. lpp.)

ditas godkāres un skaudības apmiglotās acis viņam liedz saskatīt savu talantu no Dieva žēlastības. To apliecina līdz nāvei nīstais skolotājs. Par šo apliecinājumu meistars saņem rejošas lamas. Egoismā zūdoties un gremžoties, Mīlitim nav pat dūšas kaut atriebes kārē triumfēt ar meistara sievas mīlestības nozagšanu. To viņš dara tikai tad, kad tam draud nāves stunda. Turaids savā lomā bija traģisks līdz komiskumam. Likās, ka viņš tika vistuvāk autora dotajam tēlam no visiem pieciem aktieŗiem.

Izrāde ar viena cēliena norisi un traģiku panāk spraigumu un eksplozīvus momentus, kādus ne katrreiz iespēj trīs vai vairāk cēlienu drāmas. pat klasiskajā literātūrā. Dekorācijas bija devis Ainis Priedīte. Patvertnes krēsla un biezo mūru nojauta sakļāvās ar notikumu un reizēm iedesniedza Linkolnas apvienības prks Roberts Matulis un vanadžu kopas pr-ce Betija Glāgava. Vakarā Aijovas latviešu biedrības namā notika draudzības vakars, kuŗā uzvarētājiem pasniedza balvas. Dziedāja DV dubultkvartets Z

KANADAS BAZNĪCĀS
TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMA
RRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
OŠAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibiskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

23. jūnijā, plkst. 11 — Jāņa Kristītāja dienas dievkalpojums.

30. jūnijā, plkst. 11 dievkalpojums.

Visās jūlija un augusta mēnešos svētdienās dievkalpojumi notiks plkst. 6 vakarā.

Svētdienas rītos, plkst. 10.30, jūlijā un augustā pulcēsimies dievkalpojumos Saulainē.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-8831, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

22. jūnijā Līgo svētki Sidrabenē.

23. jūnijā plkst. 11 dievkalpojums Sidrabenē.

30. jūnijā pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 7. jūlijā Bērnu nometnes atklāšana Sidrabenē. Dievkalpojums plkst. 5.

Svētdien, 14. jūlijā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 21. jūlijā pl. 3 dievkalpojums Sidrabenē, pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 28. jūlijā Bērnu svētki Sidrabenē, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Jūlija un augusta mēnešos mācītājs lielāko tiesu dzīvos Sidrabenē. Sidrabenes tālrunis 878-9016. Toronto dzīvokļa tālrunis 699-3331.

Jūlija un augusta mēnešos paredzētos dievkalpojumus noturēs prāv. B. Fedders.

Svētdien, 4 augustā pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē, pl. 3 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 11 augustā pl. 10 Varoņu piemiņas dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 18. augustā Sporta svētki Sidrabenē, pl. 10 dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 24. augustā pl. 11 Bērnu nometnes slēgšana. Vakara dievkalpojums Sidrabenē.

Svētdien, 25. augustā pl. 11 dievkalpojums Andreja baznīcā.

Svētdien, 8. septembrī pl. 11 Kapu svētki Latviešu kapos.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2789.

Toronto Austrumu ev.-lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba bznīcā, 861 Danforth Ave.

30. jūnijā plkst. 10 dievkalpojums draudzes lauku īpašumā — Tālavā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

23. jūnijā, plkst. 5 pēcp. Jāņu dienas dievkalpojums.

Laulāti Mečislavs Fronckevičs un Rita Biruta Melbārde.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 88 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

14. jūlijā pl. 1.30 pēcp. jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu. Viesis māc. E. Ķergūs un draudzes māc. J. Prauliņš. Dziesmu lapiņas.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze angļikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

7. jūlijā pl. 2 pēcp. dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484-8894. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montrealā.

Tērvetē 30. jūnijā, plkst. 11 no rīta dievkalpojums.

Māc. A. Voitkus, 3488 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-8294.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

7. jūlijā dievkalpojums plkst. 7 vakarā.

14. jūlijā dievkalpojums plkst. 7 vakarā.

11. augustā Varoņu piemiņas dienas dievkalpojums plkst. 11 no rīta Ezerkalnos.

18. augustā plkst. 11 no rīta Kapu svētki Mt. Royal kapos.

25. augustā dievkalpojums pl. 7 vakarā.

23. un 30. jūnijā, 21 un 28. jūlijā, 4. augustā un 1. septembrī dievkalpojumu nebūs.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3903, Otavas latv. ev.-lut. Mieru draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

Draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas" Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12. Ont.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1700, mācītāja mājā 538—7647.

sēde.

23. jūnijā Detroitā dievkalpojums nenotiks, bet gan skautu un gaidu nometnes vietā — Highland Recreation Area. pl. 12 dienā.

30. jūnijā, dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes valdes sēde.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1886 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327-5783. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznica — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59403, māc. E. Caune, tālr. PO9-8679..

OKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 788.

ASV BAZNĪCĀS
ŅUJORKA
ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznicas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Melvudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 5015 W. Ferdinand St.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Sarīkojumu kalendārs
TORONTO

22. jūnijā — Mežciemā Līgo vakars ar dziesmām, ugunskuru un deju. Sākums plkst. 6 vakarā. Visi laipni gaidīti.

22. jūnijā — Saulainē Līgo vakars ar izvilkuma uzvedumu no A. Brigaderes jautrās spēles „Lielais loms" ar dziesmām un dejām.

22. jūnijā — Sidrabenē Līgo vakars ar brīvdabas uzvedumu un deju.

26. jūnijā — plkst. 7 vakarā Sv. Jāņa baznīcas telpās — Martas Tūteres audzēkņu vakars.

No 29. jūnija līdz 7. jūlijam — Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu 16. lielā nometne „Draudzības lokā" Pie MOUNT FOREST.

14. jūlijā — DV Toronto nod. biedru un piederīgo izbraukums uz Colborne apkārtni.

5. oktobrī — Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā

20. oktobrī — pl. 5.30 pēcp. Sv Andreja baznīcas zālē baritona Pētera Geistauta jubilejas koncerts.

25. oktobrī — TLB inženieŗu un tehniķu kopas tradicionālā inženieŗu balle Inn On The Park telpās.

9. novembrī — pl. 7.30 DV Toronto nod. gadasvētki un Mārtiņu balle — DV namā.

SV. KATRĪNAS
NIAGARA

20. un 21. jūlijā — jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

OŠAVA

21. jūnijā — pl. 7.30 vak. Jāņu ieliīgošana „Jāņi — kā pa Jāņiem" DV namā — 125 Broadview Ave.

26. oktobrī — DV Ošavas nodaļas atklāšanas sarīkojums, 219 Olive Ave., Poļu zālē, pl. 7 vak.

LATVIEŠU SKAŅU PLATES

H—3016 — **Kungs, mēs Tavā priekšā zemojamies...Stereo $5.00**
Pirmā pusē: Viņš mani mīlēja, Maldošais, Pestītāj Jēzu, Dusi no darba, Esmu ceļinieks, Neej garām, dārgais Jēzu!, Zaronas roze. Otrā pusē: Mans patvērums, Viņš sauc, Tēvs, es esmu vājš un gurdens, Pazudušais dēls, Lielākais brīnums un Labais gans.
— Izpilda Čikagas baptistu koris, vīru dubultkvartets, solisti — V. Landmane, M. Cakare un P. Geistauts. Pie ērģelēm — Valdis Treimanis un diriģents Varimants Mūrnieks.

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS — Ņujorkas koklu ansamblja izpild. Stereo $5.50
Kālabadi galdiņam, Garais dancis, Trīs dziesmas iz tautas mutes, Kade pārnāksi, baleiņ, Siena pļavā, Lakstīgala kroni pina, Es ar sauli saderēju, Žīga. — Likumu deja, Gaismiņa ausa, Sidraba lietiņš lija, Rikšu bēri palaidu, Apaļais mēness, Lejas Kurzemes gaviļu balsis, Noriet saule, Ģērbies saule sidrabota, Es redzēju jūriņā.
(Šī plate spēlējama arī uz parastā Hi Fi aparāta)

J. Ozoliņa orķestris — Viltīgās acis. Stereo $7.00
Meitene, zeltene, Viltīgās acis, Nekas nav tik jauks, Kvēlo, pagale, Plaukstiņpolka, Čuči mana līgaviņa, Metieniņš, Es dziedāgadi, Jandaliņa smaids.

DEJU MŪZIKA

J. Ozoliņa orķestris — Sapņo par mīlu un Gauju. Stereo $7.00
Ugunskurs, Skaists bij tas laiks, Dēls pārveda līgaviņu, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Tūdaliņ, tagadiņ, Virši zilie, Palīdz svelu domāji?, Mūsu mīla bij sapnis, Ozolīti, zemzariti.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5. Stereo $5.50
Sen tas bij, Nealzmirstamais skūpsts, Atceries, meitenīt, Pērses meitene, Lakatiņš zilais, Brūklenājs, Polka, Bij Jāņu nakts, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Draugs, nejautā, Tur es dzēru, Šķiršanās.

L. Gleške — Latviešu tautas dziesmas—kokles pav. Mono $5.50
Stāvēju, dziedāju, Es, maģa meitiņa, Dzērāj' puisis bēdājāsi, Kam der kalni, kam der lejas, Saulīt vēlu vakarā, Man devini rožu dārzi, Divi, divi, kas tie divi?, Tek saulīte tecēdama, Zied ieviņa, ābelīte, Dzeguze kūko, Es adīju raibus cimdus, Lēni, lēni jūra krāca, Vakars nāca, vāverīte, Maza, maza es meitiņa.

Dziesmu Vairogs — koris. Stereo $5.50
Tu, Mūžīgais — A. Kalniņš. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju, jāju, jāju koklēdams — J. Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais vējis — A. Kalniņš.

Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar orķestri. Stereo $5.50
150. Psalms — B. Brittens. Oratorijas „Svētīti laudis" prologs. Svētīgi garā nabagi. Svētīgi, kam bēdas.

Verena Steips - Dambrans, klavieres. Mono $5.00
Suite — A. Šturms. Ballade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķeniņš. Sonatina — J. Mediņš.

Sv. Andreja draudzes koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Solisti: M. Dežardēna, P. Geistauts, E. Timermane — ērģeles un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedis brēc — E. Melngalvis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria — A. Vivaldi.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5.-. Stereo $5.50
Sen tas bij. Nealzmirstamais skūpsts. Atceries meitenīt. Pērses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenājs. Bij Jāņu nakts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.

Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpiņrasā. 15. divīzijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā, draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Junda.

Alfreds Poriņš — Teiksma. Mono $5.00
Pūt vējiņi. Ar laiviņu ielaidos. Div dzeltenī kumelīņi. Visiem rozes dārzā ziedēj. Ai, zaļāi ūdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama. Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spāniešu romance. Liepu tēja. Kad nāksi atkal.

Viru koris VIESTURS. Mono $4.50
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedātā 21 dziesma)
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Uguns mūna. Jaunība. Migla. Dzimtā puse. Jāņu laiks. Saule un mēness. Dzelmju snauda. Pūtīn pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta līgaviņa. Aijā manu vieglu prātu. Div' bajāri. Padziedami nu, bālini. Viens gans nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegloju bīržu sesku. Kalējiņi bāleliņi. Alus kanna. — Diriģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. Solists: J. Baruškins.

Ņujorkas koklu un dziedātāju ansamblis KOKLĪTES SKANĒJA. Mono $4.50. Stereo $5.50
Koklītes skanēja. Trīs sidraba upītes. Puri, puri, mežī, mežī. Ēdiet, govis, zaļu zāli. Ganīdama saganiņu. Dancis Nr. 3. Kāzu balss. Velc, pelīte, saldu miegu. Oi, aglelt, aglelt. Aiz kalniņa mēnestiņis. Laid iekšā, saimeniece. Koklīte skanēja. Balti gulbji satupuši. Talka, talka, liela talka. Sēju lauku rožu dārzu.

DABŪJAMAS DV GRĀMATNĪCA
491 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
ONTARIO IEDZĪV. + 5% P.S.T.

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

Šestdien, 22. jūnijā SIDRABENĒ gadskārtējie
LĪGO SVĒTKI
ar rakstnieces, etnografes Birutas Senkēvičas jaunsacerētu, Sidrabenei speciāli veltītu, uzvedumu
JĀNIS NĀCA SĒTIŅĀ

PIEDALĀS: dziedātāji - solisti M. Mērziņa, A. Cers, Alb. Vītols, K. Pavasars, aktrises A. Bencone, M. Ķuze, A. Briedis uc., daudzi koristi un tautas deju kopa „Dižkancītis" Z. Miezīša vadībā. Režisors Hugo Miķelsons, dziesmas iestud. O. Upeniece, dekorātors O. Grebže, akordeonists A. Semenovs.

Pēc uzveduma DEJAS uz plašā, šogad pārbūvētā, tenisa laukuma.
Spēlēs iecienītā „The LATIN AMERICANS" deju kapella.
Krāšņa UGUŅOŠANA V. Palmas gādībā un vadībā.
Svētku sākums plkst. 16
ar māksl. J. Zuntaka glezņu izstādes atklāšanu.
Ieejas maksa pieaugušiem $1.50, bērniem brīva.
Pēc tam līdz izrādei, kas sāksies plkst. 19.30, Jāņu un tautas dziesmu mūzika.
Visus laipni ielūdz
SIDRABENES PĀRVALDE

VISVAIRĀK PĀRDOTAIS ALUS KANADĀ

MOLSON EXPORT ALE

MOLSON EXPORT ALE

KATSKIĻU KALNI DOD VELDZI un ATPŪTU „ROTĀ" - LATVISKU VIDI

Vēl var rezervēt istabas vasarniekiem „ROTĀ", bet jau ierobežotas iespējas MEŽA MĀJĀ.

TUVĀKA INF.: rakstot admin. A. LĪCIS, „ROTA", ELKA PARK, N. Y., 12427, telef. 518-589-9878.

VASARAS SEZONĀ „ROTA" KALPO TIKAI VASARNIEKIEM

KAKTIŅŠ

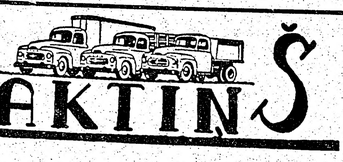

Velcam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Līgo!
Līgovakars latviešu sētā
22. jūn. TĀLAVĀ pl. 8 vak.
Darvas muca, ugunskurs, Jāņu siers, alus, apļīgošanās u.c. latvisku paražu izdarības.

„Es ticu
„Domāju, ka mums ar
rimentē un jāriskē ar
varbūt, nebūs gluži ēr

PIEMINIET DAŽUS IZCILU
* Mūsu Kanadas karogs
*Mūsu Kanadas ārstniecības

AR TRUDE
VIENOTU KANADU
TAISNĪGU SABIEDRĪ
PLAUKSTOŠU SAIM
MIERU PASAULĒ

BALS
BALSO
25. JŪNIJĀ

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

DAUGAVAS VANAGU NAMS
125 BROADVIEW AVE.
īrē telpas
DEJAM— VIESIBĀM KĀZĀM—
Pieprasāmas: M. Ādama kundzei pēc pl. 6 vakarā HO6-1517, Toronto

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
Tālr. 534-1403, Toronto

JOH
IGAU
J. R
169 Danfort
ACU PĀRBA
GATAVOŠAN
RECEPTES.
Speciāla a
uz

DIPLOMĒTS LATVIJAS GA
METRO LICENCE No. E—910.
AMATA M
ar ilggadēju p
Izdara visāda veida galdnieka un nar
Zvanīt v

koncerts.
25. oktobrī — TLB inženieru un tehniķu kopas tradicionālā inženieru balle Inn On The Park telpās.
9. novembrī — pl. 7.30 DV Toronto nod. gadasvētki un Mārtiņu balle — DV namā.

SV. KATRINAS NIAGARA

20. un 21. jūlijā — jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

OŠAVA

21. jūnijā — pl. 7.30 vak. Jāņu ielīgošana „Jāņi — kā pa Jāņiem" DV namā — 125 Broadview Ave.
26. oktobrī — DV Ošavas nodaļas atklāšanas sarīkojums, 219 Olive Ave., Poļu zālē, pl. 7 vak.

Līgo!

Līgovakars latviešu sētā
22. jūn. TĀLAVĀ pl. 8 vak.

Darvas muca, ugunskurs, Jāņu siers, alus, aplīgošanās u.c. latvisku paražu izdarības.

...U KALNI
un ATPŪTU
...TVISKU VIDI
...sarniekiem „ROTĀ", bet jau
...MĀJĀ.
...n, A. LĪCIS, „ROTA", ELKA
...18-589-9878.
...„ROTA" KALPO
...RNIEKIEM

...IŅŠ
ar modernām mašīnām
Lūdzam zvanīt katrā laikā.
...vercourt Rd., Toronto.

Pierre Elliott Trudeau

- PAR JAUNU KANADIEŠU VEIDOLU
- PAR JAUNU LIBERĀLU VADĪBU
- JAUNU KANADAS VADĪBU

„Es ticu progresam, es ticu pārmaiņai"

„Domāju, ka mums ar savu laikmetu jāeksperimentē un jāriskē ar dažām atziņām, kas varbūt, nebūs gluži ērtas, bet ir nepieciešamas,, lai mēs ieietu nākotnes pasaulē, nevis paliktu vakardienas pasaulē."

PIEMINIET DAŽUS IZCILUS LIBERĀĻU VEIKUMUS:
* Mūsu Kanadas karogs * Mūsu Kanadas pavalstniecības likums
*Mūsu Kanadas ārstniecības plāns * Mūsu Kanadas pensiju plāns

RT. HON. PIERRE ELLIOT TRUDEAU
Prime Minister of Canada

AR TRUDEAU UN JAUNO LIBERĀĻU VALDĪBU MĒS IEGŪSIM

VIENOTU KANADU
TAISNĪGU SABIEDRĪBU
PLAUKSTOŠU SAIMNIECĪBU
MIERU PASAULĒ

20 milj. balsu mājās — bet viena kopīga balss ārzemēs
Vienādas tiesības un vienāda apiešanās ar visiem kanadiešiem, vienalga, kādā valodā tie runā, cik daudz pelna vai kādas ticības.
Lietpratīga moderna valdība pilnīgākam saimnieciskam uzplaukumam
Stingra, atšķirīga Kanadas balss brīvo pasaules tautu saimē starptautiskajos jautājumos

BALSOJIET PAR TRUDEAU,
BALSOJIET PAR LIBERĀĻIEM!

25. JŪNIJĀ *atbalstiet savu* VIETĒJO LIBERĀĻU KANDIDĀTU!

Apgāda DAUGAVAS VANAGS izdevums

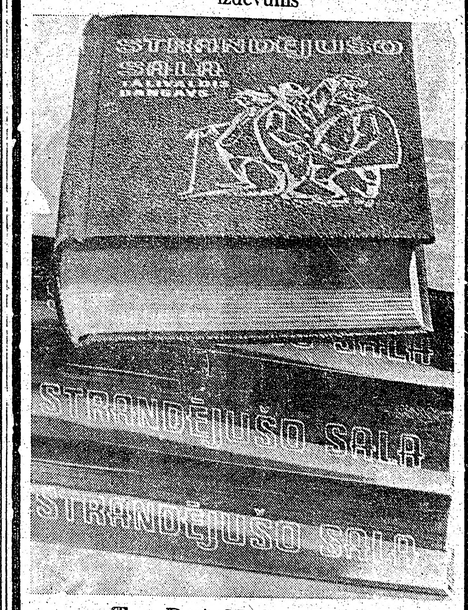

T. DANGAVA
stāstu krājums

STRANDĒJUŠO SALA

Nora Valtere „Latvija Amerikā" cita starpā raksta: „Dangavs ir rakstnieks ar duālistisku dvēseli. No vienas puses viņš ir izteikts intelektuālis ar plašu erudīciju gan literātūrā, gan filozofijā, mūzikā, gleznieciībā. . . . stāsti visvairāk fascinē ar dēkainību, ar neparastās, skarbās, primitīvās un tomēr krāšņās svešādās zemes elpu."

Cena $8.20 GRĀMATNĪCĀM ATLAIDE

Dabūjama DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

ATKAL DABŪJAMA
Labā iespiedumā uz plastīkas - mazgājama
P. Mantnieka
LATVIJAS KARTE $8.00
Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICA
491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

HALIBURTONĀ —
basu un ezera foreļu vietā
DABŪJAMI APMEŽOTI GRUNTSGABALI
līdzeni un smilšaini vai arī stāvi un kraujaini. Pirmklasīga makšķerēšana. Iemaksa $22.24 un mēnešmaksa, ieskaitot 9 proc. augļu, — $22.24. Cenas no 800 — 3.900 dol. Vieta atrodas austrumos no Haliburtonas, 8 jūdzes uz „Legend of Miskwabinish" pusi, pie 121. lielceļa. Tuvāku informāciju pieprasīt: E. A. Mitchell Ltd. Realtors, Suite 101, 24 Queen St. E. Brampton. Toronto telef. 677—1314.

TORONTO PILSĒTAS
1968. GADA
NEKUSTAMO ĪPAŠUMU
NODOKĻI

Saskaņā ar pašvaldību un taksācijas likumu un Toronto pilsētas B7-155-68. likuma piebildi, noteikti nekustamu īpašumu nodokļi 1968. gadam. Atskaitot jau nomaksāto daļu, atlikums nokārtojams sekojošos terminos:

Visiem iecirkņiem:

ceturtais maksājums	piektais maksājums	sestais maksājums
3. jūlijā	4. septembrī	16. oktobrī

Nekustamo īpašumu nodokļu lēses izsūtīs pirms vai tieši 19. jūnijā.
Nodokļu maksātājiem, kas nebūs saņēmuši savas nodokļu lēses drīz pēc minētā datuma, nekavējoties tās jāpieprasa pie informācijas galda, pirmajā stāvā, pilsētas valdē, personīgi, zvanot 367-7115 vai ar rakstu, adresētu Tax Collector, City Hall, Toronto.
NODOKĻU KARTOŠANA: Nodokļus var samaksāt pilnā apmērā jebkurā reģistrētā bankas nodaļā pilsētā vienīgi PIRMS VAI TIEŠI MINĒTAJĀ DATUMĀ. (Bankas par šo pakalpojumu ņem mazu nodevu.)
Čekus vai naudas pārvedumus var adresēt City Treasurer, City Hall.
Darba laiks no plkst. 8.30 rītā līdz 4.30 pēcp. Sestdienās slēgts.

W. M. Campbell,
pilsētas mantzinis.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

DAUGAVAS VANAGU NAMS
125 BROADVIEW AVE.
īrē telpas
DEJĀM— VIESĪBĀM KĀZĀM—
Pieprasāmas: M. Ādama kundzei pēc pl.6 vakarā HO6-1517, Toronto

JOHN MUNRO VEIKUMU ATSKAITE:

- ☆ Imigrācija augusi . . .
- ☆ Cilvēku tiesības nodrošinātas . . .
- ☆ Algas garantētas . . .
- ☆ Pensiju plāns . .
- ☆ Veselības apdrošināšana . . .

HAMILTON EAST

VIENMĒR IESTĀJAS PAR JUMS!

JOHN MUNRO

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Baltic PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

Hay (Melville) Island Lodge
SKAISTĀS 1000 SALĀS
Pusceļā starp Toronto un Montrealu. Makšķernieku paradīze ir atvērta ar 20. maiju. Istabas ar pilnu pansiju.
VASARNICAS AR 2—3 GUĻAMISTABĀM
Laivas, motori un ūdens slēpošana.
Rakstīt K. KALNIŅŠ,
P. O. Box 192, Gananoque, Ontario, Canada.
Zvanīt 382-4269

DIPLOMĒTS LATVIJAS GALDNIEKS
METRO LICENCE No. E—910.
AMATA MEISTARS ar ilggadēju praksi Kanadā.
Izdara visāda veida galdnieka un namdaŗa darbus.
Zvanīt vakaros 533-9517.

Toronto namsaimniece „pazaudēja" 100.000 dolaru

VISLABĀKAIS IRNIEKS TORONTO BIJIS DR. KINGA SLEPKAVĪBĀ APVAINOTAIS REJS

Toronto, kuŗu pirmie iecejotāji no Vācijas bēgļu nometnēm pirms 20 gadiem uzskatīja par „izplūdušu žīdu ciemu" ar daudzām zemajām un vienveidīgajām mājelēm un neiztrūkstošajiem balkoniem ar baltajiem stabiem gandrīz pie katras vecmodīgās ēkas, tagad izaugusi un turpina augt par modernu lielpilsētu, iedzīvotāju skaitam sniedzoties jau pie diviem miljoniem. Bet pilsētā, kuŗa pacietīgi nesa savu darba slodzi un kuŗas ielas darba stundās bija it kā izslaucītas, „nekas nenotika". Vietējo lielo dienas laikrakstu reportieŗi, kuŗu pārstāvētie preses izdevumi iznāk pat līdz 5 reizēm dienā, ar skaudību vēroja notikumus ASV, kas deva tik bagātīgu vielu amerikāņu kollēgām.

Bet pēkšņi arī Toronto iekļuva lielo pasaules notikumu arēnā. Tikai četras dienas pēc nēģeŗu tiesību cīnītāja Dr. Kinga nošaušanas Memfisā, Toronto paslēpās slepkavības aizdomās turētais Džems Irls Rejs, kuŗu meklēja 50 valstīs un par kuŗa atrašanu bija izsludināta atlīdzība 100.000 dol apmērā, kuŗus var laimēt tikai īru zirgu skriešanās sacīkstēs... Pēc senātora Roberta Kenedija apbedīšanas vietējiem laikrakstiem radās atkal plaša viela, un šoreiz — pašu mājās!

„Baltā cilvēka" lode izdzēsa Dr. Kinga dzīvību Memfisā 4. aprilī, bet 8. aprīlī aizdomās turētais Rejs jau atradās Toronto, uzturoties pilsētā gandrīz veselu mēnesi. Beidzot ceļā uz Briseli viņu Londonas lidlaukā 8. jūnijā apcietināja angļu Skotlendjards. Kanadas „mauntijiem" lielais ķēriens aizgāja secen...

Reja pirmā apmešanās vieta Toronto bija Ossington avenijā 102, kur pavadīja divas nedēļas otrā stāva mēbelētā istabā. Pie tās zaļajām sienām karājās divi Jēzus atveidi, un durvis bija nodrošinātas ar vienkāršu dzelzs aizbīdni. Mājas īpašniecei Felai Spakovskai Rejs bija uzdevies par Paulu Bridžmenu, nodarbojoties ar tirdzniecību. Ar to pietika. Mājas īpašniece bija laimīga, ka kārtīgi un noteiktā dienā saņēma 10 dol. par izīrēto istabu. Viņa priecājās, ka tik labu īrnieku vēl nav piedzīvojusi. Viņš bija ideāls īrnieks: katru rītu pusdeviņos atstāja māju, atgriezās pusdienas laikā, izgāja atkal pēcpusdienā un visu vakaru klusi pavadīja savā istabā, bez draugiem un apmeklētājiem, par ko citi istabu īrētāji varēja tikai sapņot, neapgrūtinot pat mājas kopīgo telefonu. Klusais īrnieks bija pieticīgs, neprasot nekādu komfortu. Trīs vienkārši koka krēsli, dubultgulta, tukšs grāmatu plaukts un kumode ar plastikas rozēm uz tās, — tas bija viss istabas greznums.

Kad pēc Reja apcietināšanas Londonā žurnālisti apskatīja Spakovskas māju, saimniece atcerējās, ka īrnieks ieradies pie tās namdurvīm ar lietus mēteli uz rokas un mazu sainīti otrā rokā, un uzdevies par māju pārdevēju, kas strādājot pie kādas lielas Toronto firmas. „Kā es varēju zināt, ka viņš ir bandīts?" kā taisnodamās, mājsaimniece paskaidroja avīžniekiem.

Dzīvodams Toronto, Rejs saņēmis tikai vienu vēstuli, kuŗu sūtījis „Registrar-General", provinces departaments, kas atbildīgs par dzimšanas apliecību izsniegšanu. Rejs saņēmis dzimšanas apliecības uz abiem segvārdiem — Bridžmena un Sneida vārda. Bridžmena dzimšanas apliecību viņš izmantojis kā referenci pases iegūšanai uz Sneida vārda.

Rejam otru nedēļu dzīvojot Spakovsku mājā, saimniece kādā vietējā laikrakstā ievērojusi zīmējumu, kuŗā uzskicēts meklētais Dr. Kinga slepkava. Saimniecei gan uzkrita, ka attēlotais ļoti līdzīgs viņas īrniekam, bet pirms ziņošanas policijai viņa laikrakstu parādīja vīram, izteicot savas aizdomas. „Tu esi traka," vīrs atbildējis. Dažas dienas vēlāk priekšzīmīgais īrnieks tomēr pēkšņi pazuda: kad saimniece ieradās uzpost istabu, viņa ieraudzīja uz gultas salocīto laikrakstu ar jau redzēto zīmējumu.

Trīs dienas pirms Spakovsku mājas atstāšanas Rejs ieradās kādā ceļojumu birojā Bloor ielas rietumos un lūdza izgatavot dokumentus 21 dienas ilgam ceļojumam uz Londonu, reizē pasūtinot arī lidojuma biļeti atceļam uz Kanadu. Rejs iesniedza arī divas ģīmetnes pasei. Šoreiz viņš uzdevās par Sneidu, ar dzīvesvietu Dundas ielā 962 rietumos. Kopš 19. aprīļa viņš tur par 9 dol. nedēļā īrēja istabu, uzdodamies par slimnīcas kalpotāju. Ģīmetnes pasei Rejs licis izgatavot kādā fotoveikalā Yonge ielā, še uzdodamies par Bridžmenu.. Ar ceļojuma biroja starpniecību Rejs 25. aprīlī saņēma no Otavas Kanadas pasi, 2. maijā izpirka ceļojuma biļeti un 6. maijā izlidoja uz Londonu. Pēc ierašanās Londonā līdz apcietināšanai Rejs vēl apciemoja Portugali, kur Kanadas sūtniecībā Lisabonā ieguva otru pasi uz Sneida vārda, apgalvojot, ka pirmo pazaudējis.

Pa uzturēšanās laiku Dundas ielas istabā, tās izīrētāja Sunlū liecināja, ka Reju apmeklējis kāds „resns vīrs" un nodevis kādu aploksni. Policija tagad mēģina noskaidrot, kas bijis šis „resnais vīrs". Domā, ka Rejam Toronto bijusi arī „draudzene", pie kuŗas viņš pavadījis naktis, jo, kamēr dzīvojis Dundas ielā kā „slimnīcas kalpotājs", viņš tur bijis tikai dienās, paskaidrojot, ka naktīs „strādā". Acīm redzot, Rejs sargājies no apcietināšanas, tādēļ naktīs baidījies īrētajā istabā uzturēties. Pēc izlidošanas uz Londonu viņa istabā atrasti daži žurnāli ar slepkavību aprakstiem un „padomi", kā slepkavības izdarīt; piemēram, lauzu pārpildītās telpās ar ļoti labiem panākumiem lietojams paslēpts ierocis. Žurnālos bijusi atreferēta arī masu slepkavība pērnvasar Čikagā, kad nogalināja 8 slimnīcas māsas, tāpat sniegts apraksts par „trako šāvēju" Teksasas universitātes torņī, kas nošāva 12 personu, bet 31 ievainoja.

Rejs palaikam iegriezies arī Toronto dzertuvēs un dažādu preču veikalos pēc cigaretēm un kriminālžurnāliem. Dzērienu pasniedzēji un veikalnieki viņu atceras kā labi ģērbtu kungu, kas mīlējis valkāt tumšzilu uzvalku ar melnu kaklasaiti, vai arī vīna krāsas žaķeti. Viņš nedzēris vairāk par divām glāzēm alus, dzertuvēs uzturējies vienmēr viens un pēc tēriņa viesmīlim parasti pasniedzis „daimu" (10 centu) dzeŗamnaudas. Kāda kaildejotāja, kas pelna 125 dol. nedēļā, ievērojusi Reju sēžam tuvu skatuvei un dzeŗam alu. „Viņš mani acīm vēlējās vai apēst," izteikusies dejotāja.

Reja daudzie segvārdi piederējuši eksistējošām personām. Tā Pauls Bridžmens ir Toronto izglītības nodaļas mācību konsultants, bet Remans Džordžs Sneids — Toronto policijas ierēdnis. Ar šo vārdu Rejs iegādājies ceļojuma pasi. Viņš lietojis arī Erika Starvo Gelta vārdu. Arī tā īpašnieks dzīvo Toronto — Eriks St. Vincents Gelts, virspārraugs kādā vietējā firmā. Tāpat virkne citu Reja lietoto segvārdu atrodami pilsētas iedzīvotāju sarakstā, t.s. „City Direktory".

Pirms apcietināšanas Londonas lidlaukā Rejs pavadījis Lisabonā 10 dienu, dzīvodams viesnīcā Hotel Portugal par 1,80 dol. dienā. Ir ziņas, ka viņš gatavojies doties uz Afriku, lai iestātos balto algotņu karaspēkā. s—

Berlīnes mūris „aizcelts" līdz Rietumvācijas robežai

AR BERLĪNES IZOLĀCIJU AUSTRUMVĀCIJAS KOMŪNISTI CER NOPELNĪT 20 MILJ. DOLARU

Berlīne, kuŗa kopš kara beigām kļuvusi par izolētu salu Austrumvācijas teritorijā, piedzīvojusi jaunu pārsteigumu. Turpmāk visiem, kas vēlēsies nokļūt Vācijas kādreizējā galvaspilsētā, šķērsojot Austrumvāciju, vajadzēs pieprasīt speciālas vīzas. Tās vajadzēs arī rietumberlīniešiem, kas pa zemesceļu vēlēsies doties uz Rietumvāciju. To paziņojuši Austrumvācijas iekšlietu ministrs Fridrichs Dikels un finanču ministrs Horsts Kaminskis. Līdz šim šādos ceļojumos rietumvāciešiem pieprasīja uzrādīt tikai pasi vai citus personības dokumentus. Rietumu diplomāti atzīst, ka jaunie ierobežojumi ir visnopietnākais komūnistu saimnieciskais spiediens uz izolēto pilsētu kopš 1961. gada augustā uzbūvēja bēdīgi slaveno Berlīnes mūri.

Sākot ar jūliju, spēkā stāsies arī īpašais transporta nodoklis smagajām mašīnām, autobusiem un liellaivām, kuŗas brauks uz Berlīni. Rietumvācijas valdība uzskata, ka Austrumvācijas komūnisti šādā veidā ievāks papildus 20 milj. dolaru, kuŗus tiem ienesīs jaunā nodeva. Jau martā komūnisti aizliedza Rietumvācijas nacionāldemokratu partijas piederīgajiem, kuŗus uzskata par „neonacistiem", ceļot caur Austrumvāciju uz Berlīni. Līdzīgi ierobežojumi mēnesi vēlāk skāra Bonnas kabineta locekļus un citus Rietumvācijas valdības pārstāvjus. Austrumvācijas komūnisti joprojām pastāv, ka Rietumberlīne nav Rietumvācijas sastāvdaļa, tādēļ tās oficiālos apmeklējumus atzīst par mēģinājumu iekļaut Berlīnes rietumdaļu Rietumvācijas republikā. Aizvadītajā gadā Berlīni apmeklēja 3 miljoni rietumvāciešu, ceļojot cauri Austrumvācijai. Šos miljonus turpmāk skars ne vien jaunie ceļošanas noteikumi, bet vairos arī neapmierinātību pret riejumu sabiedrotajiem, ja tie izrādīsies nespējīgi jautājumu pienemami atrisināt. Tas savukārt var pastiprināt rietumvācu nacionālistu ietekmi valstī.

Visas pazīmes liecina, ka jaunie ierobežojumi nav notikuši bez Maskavas svētības un pārrunāti arī Ulbrichta un citu Austrumvācijas komūnistu vadoņu nesenajā apmeklējumā Pad. savienības galvaspilsētā.

Laikraksts „Frankfurter Neue Presse" secina, ka līdzšinējā sabiedroto piekāpšanās austrumvācu komūnistu spiediena priekšā iedrošinājusi tos uz jaunām akcijām, lai traucētu satiksmi ar Rietumberlīni un sagādātu rietumvāciešiem tālākus apgrūtinājumus. Līdzīgas domas izsaka arī „Stuttgarter Zeitung", ieteicot sabiedrotajiem negriezties ar protestu pie Pad. savienības sūtņa Austrumberlīnē, bet tieši Maskavā, pie tam skaidri prasot vai Kremlis tiešām vēlas paturēt status quo Berlīnē, vai arī „likt to uz spēles".

Austrumvācijas komūnisti par katru cenu grib panākt, lai Bonna atzīst Austrumvāciju par suverēnu valsti. Kamēr tas nenotiks, paredzams, ka represijas pret Rietumberlīni vēl pieaugs. Rietumvācieši, kas turpmāk vēlēsies caur Austrumvāciju ceļot uz Berlīni, jau tagad būs spiesti netiešī atzīt Austrumvāciju par suverēnu varu, saņemot izsniegtajās ceļojumu vīzās „Vācijas demokratiskās republikas" spiedogu. Kanclers Kizingers jau aizvadītajā nedēļā steidzīgi izlidoja uz Rietumberlīni, lai vērstos pret jaunajiem ierobežojumiem. Bonnas valdība reaģējusi ar sava sūtņa Helmuta Allarda atsaukšanu no Maskavas, lai ar viņu apspriestu Berlīnes situāciju. Noteikti paredzama kāda Rietumvācijas pretrīcība. Piemēram, vēl ir liels jautājums, vai tagad Bonna būs ar mieru parakstīt jauno atomieroču līgumu, kuŗā tik ļoti ieinteresēta Pad. savienība, kamēr pieņemami nebūs atrisināta Berlīnes situācija.

Bonnas pārstāvis gan atbildējis, ka jautājums vēl nav izšķirts, bet tai pašā laikā norādījis, ka kanclers Kizingers kādreizējās galvaspilsētas apmeklējumā izteicies par Rietumvācijas politikas revidēšanu, ja spaidi pret Rietumberlīni turpināsies.

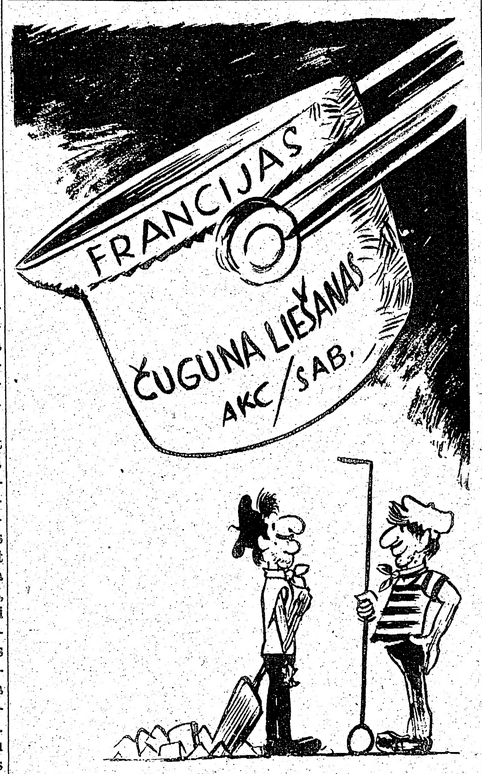

Francijas parlamenta vēlēšanās 22. jūnijā izšķirsies Degolla turpmākā politiskā misija.

„Ja mēs atkal ievēlētu veco Šarlu, viņš mums sola līdznoteikšanu uzņēmumā."

„Vai tas nozīmē, ka direktoriem būs jāstrādā mūsu vietā, bet mums — viņu? Ed. Keiša karikatūra

DEGOLLS MEKLĒ KOMPROMISUS

Kādreizējā ministru prezidenta, tagad 68 gadus vecā Žorža Bido atgriešanos Francijā saista ar Degolla piekrišanu, ko uzskata par samierināšanās žestu iepretim labajam spārnam sakarā ar 23. jūnija vispārējām vēlēšanām. Bido kopš 1962. gada pretojies Alžīrijas politikai. Bido uzskata par centra politiķi, kas apkaro kā gollistus, tā komūnistus. Viņš atzīst, ka gollisms nav „ne apgaismota bāka, ne arī vairogs pret komūnismu". Bido atteicies paskaidrot, kā atstājis Franciju 1962. gadā, lai nenodotu savus piekritējus, kuŗi viņam palīdzējuši izkļūt trimdā. Viņš rakstot grāmatu un esot atgriezies Francijā, lai cīnītos par amnestiju tiem, kas atrodas apcietinājumā Alžīrijas krizes rezultātā. Ar Bido atgriešanos saista ģen. Raula Salāna amnestiju. Viņš bija vienīgais no četriem ģenerāļiem, kas izcieta mūža cietumsodu par piedalīšanos 1961. gada armijas sazvērestības vadībā Alžīrijā. Pārējos trīs ģenerāļus atbrīvoja ar prezidenta Degolla 1966./67. gada apžēlošanas aktu. Otra ievērojamā politiskā persona, kas vēl arvien atrodas trimdā, ir Žaks Sustells, agrākais gollistu ministrs. Viņš dzīvo Šveicē.

Francijas vēlēšanām tuvojoties, arvien vairāk pastiprinās kreiso elementu aktīvitāte, lai par katru cenu traucētu likumīgās tautas pārstāvniecības ievēlēšanu. Sakūdītie studenti gandrīz visus Parīzes rajonus bija pārvērtuši par kaujas lauku. Prezidents Degolls devis rīkojumu līdz jauna parlamenta ievēlēšanai apkarot visas demonstrācijas un kreiso organizāciju pasākumus. Dienas gaismā atkal izcelts 1936. gada likums par „privātu armiju organizēšanu".

Komūnistiskā strādnieku federācija atbildēja ar vienas stundas vispārēju protesta streiku, kam pievienojās arī citas kreiso organizācijas. Izslēdza elektrisko strāvu, apturēja vilcienu un autobusu satiksmi. Fabrikās notika mītiņi un demonstrācijas, izņemot staigāšanu pa ielām. Valdība sagatavojusies apkarot visas akcijas, kuŗas varētu traucēt 23. jūnija vēlēšanas.

Franču studentu „deglis" Kons-Bendits ieguvis britu valdības atļauju uzturēties Anglijā 14 dienu. Iespējams, ka viņš angļiem lūgs politiskas azilītiesības. Franču studentu barvedim bija izdota Anglijas vīza tikai uz 24 stundām, bet uzturēšanās laiks pagarināts. Angļu BBC raidītājs sniedza īpašu programmu „Studenti dumpī", kuŗā piedalījās studentu barveži no Čechoslovakijas, Pakistānas, Rietumvācijas, Spānijas, Itālijas, ASV, Japānas, Francijas, Rietumberlīnes, Dienvidslavijas un Beļģijas.

Kons-Bendits noliedzis, ka ieradies Anglijā organizēt studentus nemieru akcijām. „Es neesmu pārcilvēks," viņš piezīmēja. Sarkanmatainais žīdu jaunieklis paskaidroja, ka ieradies Anglijā likt pamatakmeni franču pretestības kustībai, līdzīgai tai, kuŗu Degolls organizējis 1940. gadā, atrodoties trimdā Anglijā. Francijā tagad esot tādi paši apstākļi kā toreiz, jo valsts nonākusi fašistu rokās. Tagad ģen. Degolls neatšķiroties no maršala Petēna, franču Višī valdības galvas, kas par sadarbošanos ar vācu fašistiem notiesāts uz mūžu cietumā. Protams, Kons-Bendits neaizmirsa apmeklēt arī Marksa kapu Londonas ziemeļos. Laikraksti reģistrējuši, ka viņš tur uzturējies 20 minūšu. Tāda ievērība kreiso studentu barveža pašapziņu tikai vairojusi.

Kons-Bendits žurnālistiem izteicies, ka cer saņemt arī ASV un Pad. savienības vizas, lai redzētu „studentu grūtības" dažādās valstīs kā Austrumos, tā Rietumos. Franču iestādes starplaikā likvidējušas viņa ekstrēmo studentu grupu, kas sevi dēvēja par „22. marta kustību". Kons-Bendits šādu rīcību apzīmējis par „franču valdības fašistisko reakciju". Studenti padzīti arī no Parīzes Odeon teātŗa, kuŗu no okupējuši veselu mēnesi.

SĪKĀS ZIŅAS

● Čechoslovakijā apcietināts bijušais čekists Ladislavs Mača. Komūnistu partijas laikraksts „Rude Pravo" ziņo, ka viņš kādam apcietinātam garīdzniekam piecdesmito gadu terrora laikā devis dzert kādu kodīgu šķidrumu, no kuŗa tas miris. Garīdznieks izcietis arī spīdzināšanas.

● Džordžijas pavalsts policija ceļā uz Vašingtonu aizturējusi „nabagu" kampaņas mūļu gājienu un arestējusi 67 personas. Gājiena vadītājs solījies cietumu ātrāk neatstāt, kamēr „nabagiem" ar mūļiem atļaus ceļu turpināt līdz „augšāmcelšanās" telšu pilsētai Vašingtonā. Gājiena dalībnieki aizturēti pēc likuma, kas aizliedz kājniekiem un nemotorizētiem satiksmes līdzekļiem lietot starpvalstu autoceļus. Mūļu lietotāji beidzot atlaisti, kad apsolījušies satiksmi netraucēt.

AKTUĀLAIS ĪSUMĀ

☆ Toronto draud tādas pašas nepatikšanas kādas nevisai senā pagātnē piemeklēja ņujorkiešus — atkritumu novācēji rīkojas uz streiku, pievienojoties arī ūdens un noteku sistēmas strādniekiem. Streiku paredzēts sākt piektdienas, 21. jūnija rītā. Pilsētas domnieks V. Allens izteicies, ka strādnieku trokšņainā izturēšanās arodbiedrības pēdējā sapulcē un nostāja algu pasaugstināšanas jautājumā tikai pasvītrojot valdības iejaukšanās nepieciešamību, kas sevišķi vietā tieši šai pilsētas darbu nozarē.

☆ Vellesleja slimnīcā Toronto kopš 6. jūnija konstatēti 82 saindēšanās gadījumi ar bojātām uzturvielām. Saslimuši kā pacienti, tā slimnīcas personāls.

☆ Politisko amatu tīkotāju apšaudīšana ieviesusies arī Kanadā. Reddīrā, Albertas provincē, liberāļu kandidāts Dagless Ervins (Irwin) vispirms saņēmis zīmīti: „Izstājieties no vēlēšanu kampaņas, vai arī jūs nožēlosit!"... pēc tam pag. ceturtdienas naktī, atgriežoties no kādas vēlēšanu sanāksmes, viņš mašīnā apšaudīts. Šāvieni nākuši no garāmbraucošas mašīnas, piespiežot Ervinu noliekties, tā zaudējot kontroli pār stūri, ieskrienot grāvī, tad ceļmalas žogā. Šāvējs palicis nezināms.

☆ Oldermanis Bens Grīss, kuŗš kopā ar Toronto ielu komisāru Haroldu Etji (Ateyo) apmeklēja Maskavu, lai iepazītos ar modernākajiem paņēmieniem ielu tīrīšanā, atgriezies ar šādu padomu visiem Maskavas apmeklējuma tīkotājiem: „Ja ceļojums uz Pad. savienību nav absolūti nepieciešams, labāk nebrauciet!" Viņš padomijā sadūries ar bezgala neuzticību, aizdomām un birokratiju. Tikai pēc 4 stundu argumentiem un dažādām izrunām viņš un Etji dabūjuši atļauju apmeklēt 1000-gadīgu klosteri 40 jūdzes ārpus Maskavas. Intūrista gīds izdomājis aizvien jaunus aizbildinājumus, lai viņus no šīs apskates atturētu. B. Grīss konstatējis, ka Pad. savienībā valdība plāno tikai masām, nevis individa vajadzībām. Piemēram, Maskavā pašreiz esot 120.000 automašīnu, bet 1970. gadā paredzēta gada produkcija 1,5 milj. Visas lielās apartamenta mājas Maskavā ceļot bez garāžām. Kad kanadieši interesējušies, kur tad novietošot ražojamās automašīnas, krievi atbildējuši, ka par to domāšot tad, kad šī problēma kļūšot aktuāla. Ko Grīss laikam vēl neatskārš, ir, ka krievi labi zina, ka šai gadsimtā minētā problēma vēl nekļūs aktuāla. Iztaujāts par modernajām mašīnām, kuŗu dēļ abi Toronto pilsētas darbinieki devušies uz Maskavu atklājumus meklēt, Grīsu īpaši saistījusi kāda Holandē gatavota trotuāru slaukāmā mašīna un Rietumvācijā ražota treliņu mazgājamā mašīna. Viņš arī apmeklējis Stokholmu, kas tiešām pārsteigusi ar rūpīgo, tālredzīgo pilsētas attīstības plānošanu līdz 2000. gadam, aplēšot iedzīvotāju skaita pieaugumu, ceļu tīkla izveidošanu u.t.t.

Padomju spiegu tīkls ASV paplašināsies

ASV un Pad. savienības konsulārais līgums tagad oficiāli parakstīts 13. jūnijā Vašingtonā. Prezidentam Džonsonam klātesot, Baltajā namā ar līguma ratifikācijas dokumentiem izmainījās ārlietu ministrs Dīns Rasks un Pad. savienības sūtnis Anatolijs Dobrīņins. Līgums stāsies spēkā mēneša laikā, t.i. 13. jūlijā.

Jaunais līgums formāli garantē „labāku aizsardzību" amerikāņu tirgotājiem un tūristiem, kas ceļo pa Pad. savienību. Pakts paredz jaunu ASV konsulātu iekārtošanu Pad. savienībā un otrādi. Līgums paplašina abu valstu pārstāvniecību diplomātiskās tiesības. Tas izsaucis asu kritiku ASV kongresā. Kritizētāji norāda, ka jaunais līgums atļaus Pad. savienības spiegiem brīvi operēt konsulāta aizsegā, baudot diplomātu neaizkaramības tiesības.

Ja var ticēt 13. datumam kā nelaimes skaitlim, tad tas vien rada pesimismu. Bet bez visa tā amerikāņu drošības iestādēm būs darba diezgan, lai tiktu galā ar ieplūdinātiem spiegiem, kuŗiem tagad būs ielikts rokās diplomātu vairogs.

✝

Dieva mierā aizgājuši:

Kapteinis

ALEKSIS SADIKOVS

dzimis 1889. g. 17. janvārī Talsu apr. Ārlavas pag., miris 1968. g. 20. janvārī Libekā, Vācijā.

Virsseržants

ROBERTS ZINTNIEKS

dzimis 1900. g. 29. decembrī Rīgā, miris 1968. g. 28. maijā St. Paulā, ASV

IRENE PETCHOLCS

dzim. ERNSTON

dzimusi 1901. g. 1. februārī Rīgā, mirusi 1967. g. 27. novembrī Goslarā, Vācijā.

Adm. virsn. vietnieks

ALEKSANDRS MIEZĪTIS

dzimis 1892. g. 30. janvārī Valkas apr. Mārupes pag., miris 1967. g. 24. februārī Mālupes pag.

Virsn. vietnieks

JŪLIJS ŽIVA

miris 1963. g. 19. jūnijā Cēsīs.

Sēro Siguldas pulka piemiņas fonds

Šāgada 21. jūnijā, pl. 7.30 vakarā

Kanadas DV namā — 125 Broadview Ave., Toronto (Broadview Queen)

JĀŅU IELĪGOŠANA

„JĀŅI KĀ PA JĀŅIEM"

JĀŅU SIERS. BUFETE. DEJA.

Spēlēs iecienītā deju kapella. Ieeja $2.50

Visi jāņubērni laipni gaidīti.